JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

Aº. 1856. **Zaturdag 24 Mei** **Nº. 42.**

Prijs per half jaar voor *Batavia* . . . . ƒ 12,50.
» » » » » *Java*. . . . . » 15.
» » » » » *Buitenbezittingen* . » 17.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco* [illegible]

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der Advertentien is ZESTIG duiten voor de Vijf Woorden.
Bij tweede of meerdere herhaling DERTIG » » » »
Behalve het Zegel voor den Lande.
Advertentien kunnen worden aangenomen tot ELF ure's voormiddags.

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

Buitengewone Javasche Courant

van Donderdag 22 Mei 1856.

WIJ WILLEM III, bij de gratie Gods *Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.,*

Op de voordragt van Onzen Raad van Ministers, van 20 November 1855;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Tot Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië wordt benoemd de Heer *Chs. F. Pahud*, thans Onze Minister van Kolonien, van welke benoeming in den gewonen vorm zullen worden opgemaakt Onze opene brieven.

Art. 2. Onze benoemde Gouverneur-Generaal voornoemd, zal als zoodanig, ter vervanging van den tegenwoordigen, bij Ons besluit van 21 November 1855 No. 47, eervol ontslagen Gouverneur-Generaal Mr. *A. J. Duymaer van Twist*, optreden den dag na zijne aankomst te Batavia.

Afschriften dezes zullen worden uitgereikt aan Onzen Raad van Ministers, aan het departement van Kolonien en aan den benoemde, tot informatie en narigt.

's Gravenhage, den 21sten November 1855.

(Get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche zaken, tijdelijk Voorzitter van den Raad van Ministers,

(Get.) VAN REENEN.

Accordeert met deszelfs origineel:

De Directeur van het Kabinet des Konings,

(Get.) DE KOCK.

Voor eensluidend afschrift:

Accordeert met deszelfs origineel:

De fungd. Secretaris-Generaal bij het Ministerie van Kolonien,

(Get.) L. W. C. KEUCHENIUS.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, beveelt de Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië (den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord), dat deze in het Staatsblad van Nederlandsch-Indië worde geplaatst, en dat daarvan, voor zooveel noodig, vertalingen in de Inlandsche en Chinesche talen worden aangeplakt.

Gelast verder alle hooge en lage collegien en ambtenaren, offi- [illegible] naleving [illegible] Koninklijk besluit de hand te houden zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te *Batavia, den 22sten Mei* 1856.

De Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië,

DUYMAER VAN TWIST.

De Algemeene Secretaris,

A. PRINS.

Proclamatie.

Nademaal het Zijne Majesteit den Koning behaagd heeft, mij, op mijn verzoek, een eervol ontslag te verleenen als Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië, bij Hoogst-deszelfs besluit van 21 November 1855 No. 47, van den navolgenden inhoud:

WIJ WILLEM III, bij de gratie Gods, *Koning der Nederlanden, Prins van Oranje Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.,*

Op het rekwest van Onzen Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië, Mr. *A. J. Duymaer van Twist*, gedagteekend Batavia 30 *Augustus* 1855;

Op het rapport van Onzen Minister van Kolonien, van den 10 November 1855 No. 536;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Aan Mr. *A. J. Duymaer van Twist* voornoemd, wordt op zijn verzoek, verleend eervol ontslag als Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië, en zulks onder dankbetuiging voor de vele in die betrekking door hem aan den lande bewezene belangrijke diensten.

Art. 2. Het voormeld eervol ontslag zal gerekend worden in te gaan, met den dag waarop de Heer *Duymaer van Twist* de functien van Gouverneur-Generaal aan zijnen opvolger zal hebben overgegeven.

Onze Minister van Kolonien is belast met de uitvoering dezes.

's Gravenhage, den 21sten November 1855.

(Get.) WILLEM.

De Minister van Kolonien,

(Get.) CHS. F. PAHUD.

Accordeert met deszelfs origineel:

De fungd. Secretaris-Generaal bij het Ministerie van Kolonien,

(Get.) L. W. C. KEUCHENIUS.

Voor eensluidend afschrift:

De fungd. Secretaris-Generaal.

(Get.) L. W. C. KEUCHENIUS.

En alzoo bij Koninklijk besluit van 21 November No. 50, tot Gouverneur-Generaal over Nederlandsch-Indië is benoemd geworden de Heer *Chs. F. Pahud*;

Hebbende Zijne Excellentie, in de [illegible] vergadering van den Raad van Nederlandsch-Indië, op heden, ove[illegible]ndigd de daartoe strekkende opene brieven van Z. M., van den [illegible] inhoud:

WIJ WILLEM III, bij de gratie [illegible] *Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.,*

Willende voorzien in het beheer [illegible] Nederlandsche Oost-Indische bezittingen, opengevallen door he[illegible] verleend eervol ontslag aan Mr. *Albertus Jacob Duymaer van Twist*, commandeur der orde van den Nederlandschen leeuw, r[illegible] met de ster der orde van de eikenkroon, als Gouverneur-Generaal;

Zoo is het, dat Wij (Ons [illegible] op de goede trouw,) de kennis en den ijver van den Heer C[illegible] *Ferdinand Pahud*, grootkruis der orde van den Nederlandsch[illegible] leeuw, grootkruis van den rooden adelaar van Pruissen en der [illegible]-orde van Belgie, thans Onzen Minister van Kolonien, [illegible] hebben benoemd tot Onzen Gouverneur-Generaal van Ned[illegible]-Indië en tot Opperbevelhebber van Onze land- en zeem[illegible] beoosten de Kaap de Goede Hoop, met de vereischte magt om [illegible] Onze vertegenwoordiger in die gewesten, het bestuur aldaar [illegible] te oefenen, overeenkomstig het reglement op het beleid der R[illegible] van Nederlandsch-Indie en de door Ons gegeven of nader te [illegible] voorschriften.

Wij gelasten mitsdien alle hoog[illegible] en lagere ambtenaren, zoo burgerlijke als militaire, en in het [illegible] alle Onze onderdanen in Nederlandsch-Indie, geene uitge[illegible] den Heer *Chs. F. Pahud* voornoemd, als Gouverneur-[illegible] van Nederlandsch-Indië en Opperbevelhebber van Onze [illegible]gt beoosten de Kaap de Goede Hoop, te erkennen, te eer[illegible] en te gehoorzamen, en hem allen mogelijken bijstand te [illegible] Wij zulks alzoo, ten dienste van het Rijk en deszel[illegible]tische bezittingen, hebben bevonden te behooren.

Gedaan te *'s Gravenhage*, onder [illegible] groot-zegel des Rijks, [illegible] *jaars een duizend acht honderd vijf-en-vijftig.*

(Get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken, tijdelijk Voorzitter van den Raad van Ministers,

(Get.) VAN REENEN.

En aangezien Zijne Excellentie in handen van den Koning heeft afgelegd den eed, vastgesteld bij art. 5 van het reglement op het beleid der Regering van Nederlandsch-Indië;

Zoo is het bestuur over Nederlandsch-Indië en het opperbevel over de land- en zeemagt beoosten de Kaap de Goede Hoop, op heden door mij overgedragen in handen van den Heer *Chs. F. Pahud*, die mitsdien van stonde af aan getreden is in de uitoefening der waardigheid van Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië en Opperbevelhebber van Z. M. land- en zeemagt beoosten de Kaap de Goede Hoop.

En wordt daarvan bij deze openlijk aankondiging gedaan om te strekken tot narigt van alle departementen, autoriteiten, collegien, civiele en militaire ambtenaren en ingezetenen, zonder onderscheid.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze alom in Nederlandsch-Indië, in de Nederlandsche Indische en Chinesche talen, op de gebruikelijke wijze worden openbaar gemaakt en aangeplakt.

Gegeven te *Batavia, den 22sten Mei* 1856.

De Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië,

DUYMAER VAN TWIST.

Ter ordonnantie van Dezelve:

De Algemeene Secretaris,

A. PRINS.

Javasche Courant van heden

Civiel Departement.

Benoemd:

Tot lid der sub-commissie van onderwijs te Rembang, *A. A. F. Mounier*, predikant voor de dienst in Nederlandsch Indië, tijdelijk belast met de waarneming der dienst van predikant bij de protestantsche gemeente te Rembang en te Japara.

Verleend:

Een 2jarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den resident van Banca *A. M. Bousquet* en aan den controleur der 1ste kl. bij de landelijke inkomsten en cultures *L. H. van der Ven*.

Militair Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de kapitein der artillerie *A. W. van Haeften*.

Advertentien.

Verkoop van Witte en Zwarte Peper te Benkoelen.

De directeur der producten en civiele magazijnen brengt ter kennis, dat in het laatst van de maand Junij of in de 1ste dagen van de maand Julij aanstaande, op den tweeden of derden dag na aankomst van het stoompakketschip van Batavia te Benkoelen, aldaar, voor gouvernements rekening, in openbare veiling zullen worden gebragt:

350 (drie honderd vijftig) pikols witte peper, en
1000 (een duizend) pikols zwarte peper, of zoo veel meer of minder als bevonden zal worden in 's lands pakhuizen te Benkoelen voorradig te zijn.

De resident van Batavia, brengt ter kennisse, dat de karren- en pedattiweg, loopende langs den grooten oosterpostweg van Batavia naar Buitenzorg [illegible], van af den 1sten dezer weder is geopend.

Landmail van Junij.

De directeur der posterijen te Batavia, herinnert belanghebbenden dat, het mailstoomschip in Junij den 11den zullende vertrekken, de brievenpakketten, daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden zullen worden gesloten op Dingsdag den 10den Junij aanstaande:

a. des avonds ten 8 ure, voor Europa, Britsch-Indie, China enz. enz.

b. des middags ten 1 ure, die voor Banka, Palembang, Billiton en Riouw.

Vendutiën

Maandag 26 Mei, voor een huis in den Gang Chaulan no. 15, door *van Slooten, Morgan & Co.*

Dingsdag 27 Mei, voor het commissiehuis van *John Pryce & Co.*, à 4 pCt. vendusalaris.

Woensdag 28 Mei, tegen 4 en 6 pCt. vendusalaris, in de pakhuizen van *C. Bahre & G. Kinder*, op de Groote Rivier, door *Vaupel & Co.*

Donderdag 29 Mei, voor het commissiehuis van *B. J. Leon*, te Weltevreden.

Vrijdag 30 Mei, voor het commissiehuis van gebr. *Rozelle & Co.*

Vertrekkende Personen.

J. G. Suter.

Aangekomen Vreemdelingen.

Van den 16den tot en met den 22sten Mei 1856.

HOTEL DES INDES. *L. N. van Meeverden*, van Assam. — *J. Breeman*, van Nieuwdiep. — *J. Scheltema*, en *A. Feldman* en echtgenoot, van Samarang. — *M. Grenier*, van Buitenzorg.

MARINE HOTEL. *J. F. Lens* en echtgenoot. — *J. F. Peeksen* en echtgenoot, *P. G. Reinarts* en *P. W. Mellink*, van Amsterdam. — *A. Bauk* en *J. C. van de Star*, van de Reede. *van Bloemen Waanders.*

JAVA HOTEL. *F. Visser*, van Rotterdam. — *W. Calander*, van Cheribon. — *P. L. P. D. Nieuce*, van Cheribon. — *A. G. Busch*, van Soerabaija. — *S. R. N. J. Bell*, van Soerabaija *H. de Vos*, van Rotterdam. — *J. Lutzen*, van Hamburg. — *G. Essen* van Kaapstad. — *G. R. Schwan*, Kaapstadt. — *A. Goethart*, van de Reede. — *H. P. Lupckes jr.*, van Rotterdam.

DE ONTROUWE ZAAKWAARNEMER, (*vervolg.*)

Naauwelijks had hij dit gezegd, of hij verwijderde zich spoedig en liet zijnen broeder in de grootste gramschap staan.

»Schurk!" riep Andreas, en stootte zoo woedend met het geweer op den grond, dat het door den schok afging.

»Dat is fraai!" prevelde Jacob, in de meening, dat zijn broeder zich voor den kop had geschoten, en liep zoo snel als hij kon naar zijn huis om — geld te tellen.

»Ha! nu hebben wij den strooper!" riepen twee jagers, die op de knal van het geweer afkwamen en hem bij den kraag pakten. Zij namen hem het geweer af, en sleepten hem, in weerwil van zijn tegenworstelen, naar de woning des boschwachters.

Hier werd hij gebonden en goed bewaakt, opdat hij niet zou ontkomen, dewijl hij als een behendige strooper bekend was, die hun niet ligt voor de tweede maal in handen zou vallen.

Den volgenden morgen werd hij in de gevangenis geworpen. Nu was het rampspoedig huisgezin van zijn laatsten steun beroofd. Honger, dorst, koude — alles had de brave vrouw met een onbeschrijfelijk geduld geleden, maar dit nieuwe ongeluk liet zijne nadeelige uitwerking al spoedig bij haar bemerken. Toen haar geboodschapt werd, dat haar man in hechtenis was, viel de ongelukkige vrouw in onmagt en kreeg daarna eene brandende koorts.

De eerste October brak aan; het was de dag, waarvan Andreas tot Jacob gesproken had. Het was een geluk voor de vrouw van Andreas, dat zij de koorts had.

Zij had van het tijdstip af, waarop zij het treurig berigt vernomen had, nog geen enkel helder oogenblik gehad.

De huisheer, een afschuwelijke vrek, kwam reeds des voormiddags van den eersten October in Greiffmans woning om de zieke vrouw aan te zeggen, dat zij de huur betalen of het huis ontruimen moest. Maria liet geen antwoord hooren; hare glazige oogen waren onbewegelijk op haren kwelgeest gevestigd, zonder evenwel daarmede iets te willen beduiden, of den inhoud van zijne bedreiging te verstaan.

Nu bemerkte de huisheer, dat zij hem niet verstond; hij wendde zich daarom tot Karel, en herhaalde op nieuw zijnen eisch en zijne bedreiging.

»Ach, goede heer, wij hebben niets!" antwoordde deze weenend.

»Dan werp ik u morgen allen het huis uit," antwoordde de vrek en ging heen, zonder dat zijn, met eene ijskorst omgeven, hart geroerd werd door het gezigt van dit rampspoedig huisgezin.

De volgende morgen brak aan, maar er kwam geen geld. Naauwelijks was de dageraad aangebroken, toen de huisheer weder binnen trad. Hij vroeg om geld en werd beantwoord door een spottend lagchen van de ijlende vrouw. Ieder ander mensch zou door zulk een lach tot in zijn binnenste geschokt zijn geworden, maar bij dien man had hij eene tegenovergestelde uitwerking.

Gramstorig pakte hij de ongelukkige zieke aan, nam de deken weg, waarop zij lag, sleurde haar naar buiten en beval de kinderen ook uit de kamer te gaan.

»O, mijne moeder! — mijne arme, goede moeder!" jammerde Karel. »Zwijg!" riep de huisheer.

»Beste heer! laat mijne arme, zieke moeder toch in de kamer; wij zullen wel op de plaats slapen!" smeekte Karel, terwijl hij de knieën van den gierigaard omvatte.

De vrek lachte.

»Ach! laat mijne moeder, alléén mijne moeder in de kamer," bad Karel op nieuw, »anders sterft zij."

De man lachte weder, schopte Karel met zijnen voet eenige schreden van zich af, zoodat hij op den grond viel en het bloed hem uit den neus vloeide. Daarop sloot hij zorgvuldig de deur, stak den sleutel in zijn zak en ging weder naar de plaats.

»Binnen drie dagen moet gij hier ook van daan zijn, anders zal ik u aan de politie overleveren!" riep hij en verwijderde zich weder. Daar lag nu het ongelukkige huisgezin, zonder voedsel, zonder dak en

HOTEL WILLEM II. *W. L. van Ark van Oo...*

HOTEL DER NEDERLANDEN. *J. ... Esbergen, ... J. K...l*, van Soerabaija. — *R. H. Mulder*, van H...pool. A. ..., van ...ina.— *J. A. de Nijs*, van de ... der Zee, ...cock en *L. Hetchock*, van Nederland. — *H. V. Schagen van Lienau*, van Rotterdam. — *Amut* en *J. G. Strobel* van Hellevoet. — *J. P. Co...*, ... *H. W. ... Kruger*, en *H. ...*, van Singapore.

Advertentiën.

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, *M. van der Zwaan*, geb. *Krumphaar.*

SOERABAYA, 15 *Mei* 1856. (1082)

Voorspoedig bevallen van een ZOON *A. M. S. Kulenkamp Lemmers, Musquetier.*

TEMANGOONG, 16 *Mei* 1856. (1121)

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER *H. G. von Staedel, Bonset.*

BATAVIA, 19 *Mei* 1856. (1077)

Bevallen van eene DOCHTER, *A. A. W. Bijleveld*, geb. *Klein.*

SAMARANG, 19 *Mei* 1856. (1125)

Voorspoedig bevallen van een' ZOON, *F. van Lennep, Heydeman.*

BATAVIA, 20 Mei 1856. (1104)

Vendutie

op Maandag den 26 Mei 1856,

Voor het woonhuis van den heer *van Slooten*, Gang Chaulan, zal, ten overstaan van de Weeskamer, mede worden verkocht: **EEN ERF**, gelegen in het Westerveld, blok M, deel 2, No. 84, verpondingsnommer 8968, buurt of wijk Molenvliet (Oost), lang 143, breed 6 roeden, **bebouwd met twee Huizen, enz.**

(1113)

Verkoop van een huis.

Op de vendutie van Dingsdag den 27 Mei 1856, zal alsnog ten 11 ure precies worden verkocht:

een groot erf bebouwd met een steenen woonhuis en twee dito bijgebouwen alle met pannen gedekt, wijk Tanah Abang, blok H, sectie III No. 82, zijnde het derde huis van af de Gang Scott.

(1089) JOHN PRYCE & Co.

Vendutie

op Dingsdag den 27sten Mei 1856,

voor het commissiehuis van *John Pryce & Co.*, à 4 pCt. Vendu Salaris,

van eene partij beschadigde en onbeschadigde lijnwaden, 426 bladen zink, 13 vaten pik, eene partij terpentijn in kelders, propatria papier, diverse militaire goederen, als: mouwvesten, pantalons, katoenen sokken, ijzeren en koperen kookgereedschappen, 100 ledige vaten, eene praauw, enz., enz. (1090)

Op de Vendutie van Dingsdag den 27 Mei 1856, zullen alsnog worden verkocht:

100 vaten Amerikaansch Meel.

(1091) JOHN PRYCE & Co.

Op de Vendutie van Dingsdag den 27 Mei zullen alsnog worden verkocht:

50 manden à 2 dozijn Haantjes Bier, 25 Zoetemelksche Kasen, pas aangebragt.

(1137) JOHN PRYCE & Co.

Vendutie

op Woensdag den 28sten Mei 1856,

tegen 4 en 6 pCt vendusalaris

in de pakhuizen van *C. Bahre & G. Kinder*, op de Groote Rivier, tegen 4 pCt vendusalaris, door *Vaupel & Co.*

van glas- en aardewerk, monsterflesschen van verschillende dimensiën, fransche theeserviezen en tête-à-têtes, pleetwerk, drankketjes en zuurstellen, eene aanzienlijke partij gekleurd kristal, compotten, eene factuur spiegels in vergulde en zwarte lijsten, voorts modewaren, kramerijen, lederwerk, engelsche zadels, kapleder, étagère voorwerpen, lucifers, tandenschuijers, verlakt blikwerk, ijzerwerken, gekleedde poppen, roskammen, enz., 30 kisten à 1 dozijn cold drawn, casterolie, wollen borstrokken, fijn flanel, witte en gekleurde sokken, tafelkleeden, bedspreijen, meubeldamast, turksch rood katoen, witte broekenstof, handdoekdrill, voeringstof, etc., etc.,

en tot sluiting van rekening:

30 oxshoofden exquise roode wijn, merk A. Bochard, 25 kisten moutarde diaphane, 1 kist chocolade Louit frères, 10 kisten à 12 flacons achards indiens, 10 kisten à 12 flacons fruits au vinaigre, en 100 manden à 1 dozijn superieur bier, pas aangebragt van Bordeaux per fransch schip *Mauritius.* (1083)

Vendutie

op Donderdag 29 Mei,

à 2 pCt. Vendu Salaris voor het commissiehuis van *van Slooten, Morgan & Co.*, van

170 stuks fraaije Sumbawa Paarden,

hebbende slechts 8 dagen reis, waaronder verscheidene Spannen en Rijpaarden. Van af heden te bezigtigen op het Plein der Javasche Bank,

alsmede:

de bereids geannonceerde **Koebeesten** van het land Tjiberoesa in de *Java-Bode* van 19 en 28 April, No. 32 en 33. (1140)

Op de Vendutie van Donderdag den 29 Mei,

voor het Commissiehuis van *B. J. Leon*, te Weltevreden, zal onder anderen verkocht worden:

een partij nieuwe Hoornmuziek Instrumenten, bestaande uit Waldhoorns, Trombons, Klephoorns, Fagotten, Trompetten à Reutiel, Harmonie Trompetten, Jagt Trompetten Signaal Hoorns, benevens 2 mooije Kinderwagentjes. (1145)

Vendutie

op Vrijdag 30 Mei,

à 2 pCt. Vendu-Salaris voor het commissiehuis van *van Slooten, Morgan & Co.*, van

180 stuks fraaije Sumbawa Paarden,

hebbende slechts 8 dagen reis, waaronder verscheidene Spannen en Rijpaarden. Van af heden te bezigtigen op het Plein der Javasche Bank. (1141)

Vendutie

op Vrijdag den 30sten Mei 1856,

voor het commissiehuis van **Gebr. Roselje & Co.**,

van diverse Kramerijen, Koek en Banket, Eau de Cologne, Schilderijen, diverse Lijnwaden, losse en gezette Brillanten, Een stel **Zilveren Lepels, Vorken, enz. fraai Kinderspeelgoed.**

en

Voor rekening van belanghebbenden zonder reserve.

1o. 462 riemen supra fijn Hollandsch **Schrijf papier** kleine kavelingen.

2o. 200 vaatjes beschadigde **Spijkers** in diverse dimensiën bij gesorteerde kavelingen.

Een en ander van af heden te bezigtigen. (1143)

Gebr. Roselje & Co.

zullen op hunne Vendutie van 30 dezer, zonder reserve verkoopen, voor rekening van belanghebbenden:

25/1 Nieuwe Leggers,

een partijtje superieure **CHAMPAGNE**, in heele en halve fleschen, merk *Jacquesson & Fils*

en eenige complete **ZADELS.** (1144)

Vendutie

op Zaturdag den 31 Mei 1856,

door *John Pryce & Co.*, voor het Gouvernements Hôtel te Rijswijk,

van zeven goed gedresseerde Sydney Paarden, 5 spannen Zwarte en 3 spannen Bruine Wagenpaarden, 6 Rijpaarden, eene Staatsie koets, verscheidene Toer- en Reiswagens, Tuigen, Zadels, Stalbehoeften, enz. enz. (1136)

Haantjes Bier à *f* 6,50 per dozijn,
Koolteer à *f* 10,50,
Verwwaren in alle soorten,

bij

(1080) JACOMETTI & Co.

Pas ontvangen

per **CORNELISZOON 'T HOOFT**,

De volgende versche Provisiën,

als: puike boter, rookvleesch, ossentongen, rookworst en saucijs, groenten in vaatjes, gedroogde vruchten, **Blikken** aspergies, capucijnders, doperwten, tuinwortelen, Brusselsche kooltjes, tuinboontjes, schorsenero, kroppen, zuring, spinage, andijvie, appelpent, appelen, peren, hutspot, gerookte ossenhaasjes, stoomen rookzalm, kalfschijf, rollade en fricadel, zwezerikken, talingen, vinken, lijsters, patrijzen, lengvisch, Zwitsersche en Limburger kaas, chocolade, suikerwerk, theebanket, likeuren, enz.

(1101) ABEELEN, DENNISON & Co.

Bij *Zakara & Audineau* verkrijgbaar:

verschillende Europesche verwen van eerste qualiteit als: **Carmins, Cormin, Vermillon, Bron van Dick, Bleu Berlin, Outremer.** (1078)

MONTRES D'OR,

1ère Qualité,

à Vendre

chez J. A. RENAUD,

(1112) *Molenvliet.*

Wordt verlangd

een Gouverneur, ter opleiding van drie of vier jongens ...

Iemand hierop reflecterende gelieve zich te adresseren portvrij onder Letter M. aan

(1129) H. M. VAN DORP.

Gants glacés en peau de chevreau,

première qualité, de la maison *Jouvin & Co.* de Paris.

(1139) Jne. COQUELIN, à *Rijswijk.*

REVALENTA ARABICA.

Op nieuw ontvangen 800 blikken à 1 pond, bij

(1105) VAUPEL & Co.

---

zonder kleederen. — De man was in hechtenis, de vrouw ziek, half waanzinnig, aan regen, wind en sneeuwjagt blootgesteld; om haar lagen, stonden en saten de half verhongerde kinderen, die sedert dertig uren volstrekt geen voedsel genoten hadden. — het leverde een treffend tooneel van de diepste ellende.

Het ééne kind weende, een tweede verborg de verkleumde handjes onder de schamele kleeding, terwijl een derde op de plaats naar een door den hond afgeknaagd been zocht, om er het merg uit te zuigen. De overigen trachtten hunnen honger door slapen te verdrijven. Maar wat vermag de slaaf tegen de woedendste hyena — den honger?

Karel ging, nadat hij zijn bebloed gelaat had afgewasschen, naar de straat, om dáár eene aalmoes te bedelen, maar hij kon niets opdoen.

»Gij zijt groot genoeg om te werken!" werd hem telkens toegeduwd.

Neerslagtig ging hij weder naar de binnenplaats en hurkte bij zijne moeder neder. Hij weende.

Het was, wel is waar, eerst in den herfst, maar het weder is in dat jaargetij dikwerf ongunstiger dan 's winters, en hoe bitter moet het toen geweest zijn, daar het in den tijd, waarvan wij spreken, bijna altijd sneeuwde of regende.

Het was vooruit te zien. dat, zoo dit huisgezin gedurende den nacht onder den blooten hemel moest blijven, de zieke vrouw en ten minste de helft der kinderen nog vóór het aanbreken van den volgenden dag zouden omgekomen zijn. Het begon reeds donker te worden, toen een jongman op de plaats kwam en aan Karel vroeg, waar Greiffman woonde. Deze wees weenende op zijne moeder.

»Groote God! Is het zoo ver gekomen!" riep de jongman verschrikt uit. Hij wierp een vlugtigen blik van de moeder op de kinderen, veegde een traan af, die uit zijn oog opwelde, en ijlde weg, maar keerde spoedig terug, bragt brood en vleesch mede en verdeelde het onder de kinderen. Daarop beval hij Karel eene huurkoets te halen.

»Moeder, lieve moeder!" riep Frans; want deze was de jongman. »Wie zijt gij?" vroeg de aangesprokene, terwijl zij ontwaakte,

»Uw Frans, moeder! — kent gij mij niet meer?"

»Frans?" Frans?" prevelde de moeder, »Heb ik dan eenen zoon gehad, die Frans heette?"

»Moeder! moeder! ik ben het. die als kind met den heer Vriend ben mede gegaan. Nu ben ik teruggekomen, om u te helpen. Ik zie, in welken bedroefden toestand gij u bevindt."

»O ja! Nu herken ik u, mijn zoon!" riep de moeder met een blijmoedig lachje en, naar het scheen, met een terugkeerend denkvermogen. Frans bukte over haar heen en kuste haar.

Intusschen kwam Karel met het rijtuig. Frans droeg er zijne moeder in, riep zijne broêrtjes en zusjes, liet ook hen er inklimmen en ging zelf op den bok als koetsier zitten.

Hun weg leidde naar de herberg de »Zwarte Beer"; 't was wel geen aanzienlijk logement, maar men vond er eene goede en vriendelijke bediening. Om die reden reed Frans ook derwaarts.

In de »Zwarte Beer" waren de aangekomen gasten regt welkom. Terstond werd eene kamer voor de zieke vrouw in gereedheid gebragt, een bed gespreid en een koesterend vuur aangelegd. Voor zich zelven en voor zijne broêrtjes en zusjes huurde Frans een ander vertrek, liet ook daar vuur aanleggen, en bestelde een warm en versterkend maal eten. Terwijl de half verkleumde kinderen rondom den haard gingen zitten om zich te verwarmen, snelde Frans naar den doctor om geneeskundige hulp voor zijne moeder in te roepen.

Daarop huurde hij eene ziekenoppasser, die hij terstond mede naar de herberg nam. Hij kwam binnen op het oogenblik, dat de doctor weder wilde vertrekken, en vernam van dezen, dat de toestand zijner moeder binnen eenige dagen zich zou ten beste schikken, indien de geneesmiddelen regelmatig gebruikt en alle overige voorschriften goed nagekomen werden.

Hij was bovenmate verheugd, dat hij niet te laat was gekomen en noodigde zijne broêrtjes en zusjes minzaam uit, nu eens regt smakelijk te eten en dan naar bed te

THÉATRE FRANÇAIS DE BATAVIA. Direction de MM. VAN KINSBERGEN et Ad. POTIER.

LUNDI, 26 Mai 1856. — Abonnement Suspendu.

SPECTACLE GALA,

à l'Occasion de l'Arrivée de Son Excellence LE GOUVERNEUR-GENERAL des Indes Neêrlandaises, qui honorera le Spectacle de sa présence.

LES DIAMANS DE LA COURONNE

Opéra-Comique en 3 Actes, Musique d'*AUBER*.

Au 2me Acte OUVERTURE à grand Orchestre,

composée par Mr. SOUWEINE, *dédiée à Son Excellence le Gouverneur-Général.*

Au 3me Acte PAS NOBLE,

Dansé par Mmes *ST. DENIS* et *PRÉVOT*.

Prix des Places:

Un Cavalier *f* 5. Une Dame *f* 5. Un Officier jusqu'au grade de Capitaine inclusiv. *f* 3.

On peut prendre des billets à l'avance et retenir des places, tous les jours, au bureau du Théâtre, depuis 8 heures du matin jusqu'à 1 heure après midi.

Messieurs les Abonnés qui désireraient conserver leurs places, sont priés de le faire savoir au bureau du Théâtre, le jour de la représention avant midi.

(1120) **Le Spectacle commencera à 7 heures précises.**

M. *Ad. Potier*, Directeur du Spectacle, étant déménagé a Noordwijk, fait savoir qu'on peut s'adresser chez lui pour l'abonnement et y prendre des billets d'entrée à l'avance. (1097)

Ontvangen bij *E. Rinchon*, Noordwijk.

Opgemaakte strooboeden voor dames met breede randen. Kinderstrooboedjes, toiletflacons in verschillende soorten, zwarte kant, pantalons en vesten in verscheidenheid. (1130)

Het Vervaardigen van Dames Kleederen

bij Mevrouw **F. BOURRET**, naast de Toko van Mevrouw *Janet*.

tot de ondervolgende prijzen.

Een Kleed met Volants	*f* 10.
„ „ **Ordinair**	- 8.
„ **Lijf zonder Rok**	- 5.

Bevelende zich in de gunst van het geëerde Publiek. (1106)

MAGAZIJNEN VAN HEEREN MODE ARTIKELEN

van

S. D. BRANDON,

in de Stad en op Passer Senin.

Door ontvangst van eene groote partij laken, tricots, linnen drills, engelsch leder, satijnen-, zijden- en piqué vestenstoffen, verscheidene soorten van paletot stoffen, enz., zijn de prijzen der kleedingstukken verminderd, en thans vastgesteld als volgt:

1 superfijne zwarte laken rok 1 » satin de laine of tricot pantalon 1 vest naar keuze	*f* 75,—
Als boven, van zwart thibet of satin de chine, naar keuze	- 50.—
1 dozijn fijne witte paletots	- 55.—
1 » gekleurde paletots	- 60,—
1 » superfijne witte linnen drill pantalons, eerste kwaliteit	- 90,—
1 dozijn superfijne wit of geel linnen drill pantalons, tweede kwaliteit	- 70.—
1 dozijn engelsch leder pantalons	- 60.—
1 » wit engelsch keper pantalons	- 50,—
1 » witte of gekleurde piqué vesten, prima kwaliteit	- 50,—

Uniform jassen van het beste militaire laken (zonder borduursel)	*f* 50,—
Uniform pantalons van het beste laken	- 25,—
Blaauw laken marine buis	- 20,—
Blaauw laken schutters rok	- 30,—
Gekleurde tricot pantalons, laatste smaak	- 20,—
1 dozijn witte of gekleurde hemden	*f* 24 — à - 60,—
1 » flanellen borstrokken	- 30,— » - 50,—
1 » kabaaijen	- 20,— » - 24,—
1 » nachtbroeken	- 20,— » - 24,—

Voor Liverij Bedienden.

1 laken koetsiers rok 2 laken jongens buisjes 1 koetsiers hoed 2 jockey petten	laken en galon naar keuze *f* 100.

Bij minder hoeveelheid zullen de prijzen even billijk gesteld worden.

Alle deze goederen zijn van de beste kwaliteit, en bij niet voldoende bevinding behoeft men dezelve niet te ontvangen.

Voor vertrekkende personen wordt met den meesten spoed gewerkt, en alles binnen den tijd van twee maal 24 uren afgeleverd.

In beide magazijnen zijn de prijzen gelijk, en worden de kleedingstukken franco aan huis bezorgd.

Bovengenoemde prijzen zijn à contant of op een crediet van eene maand berekend. (1111)

TE KOOP.

Aandeelen in de Bataviasche Zee- en Brand-Assurantie-Maatschappij,

Te bevragen bij

(1132) HAAGER & SCHUURMAN.

TE KOOP Een Steenen Huis met Verdieping Staande op Noordwijk, te bevragen op Bazaar Baroe bij.

(1102) C. VERDOORN, qq.

TE KOOP 2 span fraaije Kaapsche Paarden, 1 fraai Kaapsch Rijpaard. Te bevragen bij

(1138) JOHN PRYCE & Co.

TE KOOP of TE HUUR.

Het Huis in de Gang Boentoeng, Koningsplein, thans bewoond door den heer *Paterson*. Te bevragen bij

(1107) JOHN PRYCE & Co..

TE KOOP of TE HUUR.

op zeer aannemelijke voorwaarden een Suikerfabriek met een Arakstokerij en Olieslagerij. Bijzonder gunstig aan een groote rivier voor den afvoer gelegen.

Nadere informatien te bekomen met franco brieven bij den heer

(1084) L. N. VAN MEEVERDEN.

SOEDIMARA, *Bataviasche Ommelanden*, 21 Mei 1856.

Te koop of te huur

een steenen huis boven Meester Cornelis te bevragen bij

(1079) A. C. PIETERS.

TE HUUR om met 1o Junij te aanvaarden: een huis in Gang Paulowna, vroeger bewoond door den heer *Lens*, en met 1o Julij een huis in Gang Paulowna, thans bewoond door Mr. *R. Bake*, adres

(1122) W. F. G. POOL qq.

De ondergeteekende zijn Horologiemakers-atelier wederom geopend hebbende op Bazaar Senin, beveelt zich aan tot het repareren van alle soorten van Horologien, Speeldoozen, speelklokken, enz., zullende hij steeds zorgen een groot assortiment verschillende Horologiën en Klokken voorhanden te hebben; terwijl thans bij hem verkrijgbaar is een gouden Zak-Chronometer, een Draaiorgel met mechanieke poppen, enz.

(1116) L. H. LUCK.

BATAVIA, *Mei* 1856.

Pavillon à louer à Rijswijk.

s'adresser au toko de Mme *J. Coquelin.* (1078)

Frankforter Staats-Loterij.

Uitgeloot in de 4de en 5de klasse de Nommers 11092, 24385, 5349, 22099, 22032.

(1126) H. M. VAN DORP.

BATAVIA, *Mei* 1856.

Bij twee jonge kinderen wordt verlangd eene Bonne, eenigzins met de Fransche taal bekend, adres bij de boekhandelaar *H. M. van Dorp* te Batavia. (1123)

---

gaan. Onder het eten moest Karel hem alles verhalen, wat hem in de laatste dagen was voorgevallen, en toen deze hem het onheusch gedrag van den huisheer mededeelde, balde Frans zijne vuisten.

Toen zij hunnen maaltijd geëindigd hadden, ging Frans in het vertrek zijner moeder; daar hij bemerkte, dat zij sliep, wikkelde hij zich in zijnen mantel en verliet de herberg. Werwaarts hij zijne schreden wendde, hebben wij nimmer met zekerheid te weten kunnen komen, maar wij meenen te mogen vermoeden, dat hij den huisheer zijner ouders bezocht en duchtig gestraft heeft; want zijne huishoudster was op dien avond buiten 's huis gekomen op een hulpgeroep, en vond, toen zij daar kwam, eenen jongman, die haren heer met een stevigen knuppel braaf tracteerde en met de voeten trapte, maar zich ijlings verwijderde, toen zij te voorschijn kwam. Ongeveer tien minuten later was Frans in de herberg »de Zwarte Beer'' terug en weder zoo bedaard, als ware er niets voorgevallen.

De kleine herbergiers zijn meestal zeer nieuwsgierig en die uit »de Zwarte Beer'' maakte hierop geene uitzondering. Hij vroeg daarom zijnen gast, toen hij naauwelijks nog had plaats genomen, hoe het kwam, dat hij (Frans) zich voor dat huisgezin in de bres stelde, wie die vrouw was en wat haar deerde? Frans beantwoordde al deze vragen van den herbergier naar waarheid. De goedhartige »Zwarte Beer'' werd zeer weemoedig, toen hij het jammerverhaal van Greiffmans gezin vernam.

Zes weken later was vrouw Greiffman in zoo ver hersteld, dat zij met hare kinderen de woning, die Frans voor haar gehuurd had, kon betrekken. Spoedig was alles ordelijk ingerigt en aan den warmen haard bragt de goede vrouw sedert vele jaren de eerste gelukkige uren door. Er bleef echter nog één donker plekje in haren gelukkigen toestand, en wel dit, dat haar echtgenoot nog in den kerker zuchtte, werwaarts hij, naar zij vernomen had, was overgebragt.

Blijft gij nu altijd bij ons, Frans?'' vroeg vrouw Greiffman.

»Ik moet — de Heer Vriend is overleden.''

»Dood! — Goede hemel! heeft hem ook het algemeene lot reeds getroffen? — 't Is jammer van dien braven man; hij was nog te jong om te sterven.''

»Ja, hij is dood. Acht dagen vóór ik hier ben gekomen, is hij gestorven. Zijne hebzuchtige bloedverwanten namen terstond alles in beslag, omdat hij zonder testament gestorven was. Zij zeiden mij aan, dat ik niet langer op hunne ondersteuning kon rekenen en dat ik naar een ander middel van bestaan moest omzien.

Ik wachtte den dag af, waarop mijn weldoener ter aarde werd besteld, en daar de bloedverwanten er zich niet tegen verzetteden, volgde ik het dierbaar overschot naar zijne laatste rustplaats. Den volgenden morgen bragt ik mijne zaken in orde, en ijlde herwaarts om in uwe nabijheid een te huis komen te zoeken.''

»De begrafenis was zeker deftig, niet waar?'' vroeg de moeder.

»Ja, zoo tamelijk.''

»Hoe vele koetsen waren er achter het lijk?''

»Ongeveer zestig.''

»Zoo? — Nu, dat is knap van die menschen, dat zij hem op eene deftige wijze ter aarde besteld hebben,'' merkte vrouw Greiffman aan en ging na een kort verwijl voort: »Wat zult gij nu eigenlijk bij de hand vatten?''

»Vooreerst behoef ik nog niet te werken; want ik heb een aardig sommetje van mijn zakgeld bespaard; maar ik zal morgen gaan zien, of ik eene betrekking als huisonderwijzer, klerk of dergelijke kan bekomen. In allen gevalle blijf ik hier, om u en de kinderen des te gemakkelijker te ondersteunen,'' hernam Frans.

(*Wordt vervolgd.*)

Houders van Cognossementen aan order over:
V & C 27/32. Vier kisten en 2 vaten Koopmanschappen.
S C 1/5. Vijf kisten Kramerijën.
Kremboong No. 72/73. Twee kisten, adres F. Jacob.
Balenbendo » 32/33. Twee kisten, adres C. W. van Lawick.

Alhier van Amsterdam aangebragt per het schip *Waalstroom*, kapt. *P. W. B. Mellink*, en van *H. van Hoven*.

12/1 Arak Leggers.

Schiedam.

Aangebragt van Rotterdam, per het schip *Twee Cornelissen*, kapt. *J. C. Kreye*, gelieven zich bekend te stellen bij de ondergeteekenden, zijnde reeds met de lossing eenen aanvang gemaakt.

De Agenten,

(1085) LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.

Door bespoedigd vertrek naar Nederland niet in de gelegenheid zijnde, om van vele vrienden en bekenden in persoon afscheid te nemen, roept de ondergeteekende aan allen, die zich zijner vriendschappelijk gedenken, een hartelijk vaarwel toe.

W. M. SMIT,

(1117) dirigerend officier van gezondheid der Nederl. Marine.

BATAVIA, *den 23 Mei 1856.*

De ondergeteekenden, passagiers aan boord van het Nederl. schip **Cornelia**, kapt. *J. A. N. Schagen van Leeuwen*, betuigen langs dezen weg bij hun arrivement te Batavia, hunnen innigen en hartelijken dank aan dien Gezagvoerder, voor de in allen opzigte beleefde en aangename behandeling gedurende de geheele reis ten hunnen opzigte betoond.

G. D. A. AMPT, Lt. t/z. 1 kl.
P. P. W. KEUCHENIUS en Echtgenoot.
Mej. A. VAN WELIJ.
J. G. STROBEL.
P. J. VAN STARKENBORG JUTTING.
W. M. HAAXMAN.

BATAVIA, *22 Mei 1856.* (1127)

In een der binnenresidentiën van Java wordt gezocht een muziekmeester die lessen op **Piano** en andere instrumenten kan geven en piano's kan stemmen.

Het inkomen kan op *f* 300.— berekend worden met verdere vooruitzigten. Gegadigde worden verzocht zich met gefrankeerde brieven en met overlegging van de noodige getuigschriften te adresseren onder Lt. S. M. bij

(1128) H. M. VAN DORP.

B. BAKE verzoekt, vóór primo Julij eerstkomende, opgave van het door hem verschuldigde, en terugname der hem toevertrouwde papieren. (1081)

Instituut voor Opvoeding en Gymnasiaal Onderwijs

TE HERWIJNEN.

De ondergeteekende, Directeur van voornoemd Instituut, geeft zich de eer, aan Ouders en Voogden bekend te maken, dat de volgende cursus begint met den 16 Augustus e. k. Hij noodigt al degenen, die verlangen mogten, hunne kinderen of pupillen alsdan geplaatst te zien, beleefdelijk uit, hem deswege tijdig hun verlangen schriftelijk mede te deelen. Nopens de voorwaarden der opname verwijst hij naar het Prospectus, opgenomen in den Java-Bode van 24 Mei No. 42, onder opmerking, dat de schoolgelden, ten gevolge eener gunstige beschikking van het Nederlandsch-Indische Gouvernement, verminderd zijn tot *f* 720 's jaars.

(1115) Dr. A. L. GASTMANN.

HERWIJNEN, *20 Mei 1856.*

Parapattan Weezen-Gesticht.

Het gewone examen der Weezen, benevens de jaarlijksche Algemeene Vergadering van contribuanten en donateuren aan het Gesticht, zal plaats hebben op **Dingsdag den 27 Mei aanstaande**, des avonds ten 7 ure, in het gebouw des gestichts op Rijswijk.

Het examen zal voor iedereen toegankelijk zijn.

De jaarlijksche collecte ten behoeve van het gesticht zal op Zondag morgen den 25 Mei e. k. in de Willemskerk worden gehouden door de heeren *C. F. W. Wiggers van Kerchem* en *H. E. Levert*.

De Directie,

W. POOLMAN,

Vice-President.

(1119) N. P. VAN DEN BERG,

Adjunct Secretaris.

BATAVIA, *23 Mei 1856*

Loge de Ster in het Oosten.

Receptie in den 2den graad, op Donderdag den 29 Mei 1856 des avonds ten $7\frac{1}{2}$ ure.

De werkzaamheden dezelfde zijnde, als voor de niet doorgegane receptie van den 22sten bepaald was, zoo zullen er, voor de thans uitgeschrevene, geene convocatie billetten aan de leden worden rondgezonden.

De 2de Secretaris,

(1124) D. JANNETTE WALEN.

Laatste Waarschuwing.

Debiteuren aan het Tijdschrift *Biang-Lala* en *den Indischen Secretaris* worden verwittigd, dat de invordering van hun debet *geregtelijk* zal plaats vinden, dan wel dat hunne namen publiek zullen worden bekend gemaakt, tenzij de voldoening alsnog vóór den 15 Junij eerstkomende plaats vinde aan

(1114) Mr. L. J. A. TOLLENS,

Adv. Advocaat te Batavia.

Photographie.

Portretten zonder overwerking, als onveranderlijk gewaarborgd. 2 exemplaren voor *f* 25. Gelegenheid tot vervaardiging dagelijks des morgens van 9 tot 12 ure,

bij A. F. LECOUTEUX,

op *Noordwijk.*

P. S. Mede bij hem tegen contante betaling te verkrijgen allerlei soorten van Lijsten en passepartout, ten spoedigste af te leveren. (1108)

KOKKIE BITJA,

Drie Gulden. Franco *Vier* Gulden.

(1109) LANGE & Co.

Dadelijk te bekomen:

THE ILLUSTRATED LONDON NEWS.

tot 8 April 1856, om geregeld per mail te vervolgen. Prijs *f* 52 —, bij

(1103) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Boekhandel Van Haren Noman & Kolff.

De Inteekening opengesteld op:

I. De Romantische Werken van Mr. *J. van Lennep*, miniatuur formaat in prachtband, compleet in 13 deelen.
II. De gezamenlijke Dichtwerken van *H. Tollens, Cz.* postformaat met Portret van den Dichter.
III. *Bilderdijk's* Dichtwerken, uitgegeven door Mr. Is. da Costa.
IV. Alle de werken van *Jacob Cats*, met Staalgravures, uitgegeven door J. van Vloten.
V. De Werken van *Joost van den Vondel*, uitgegeven door Mr. J. van Lennep. (1133)

Het Vertrek der Stoomboot **LANGAN LAMONGAN**, is bepaald als volgt:

Van **Batavia** naar **Samarang**,
op den 5, 15 en 25 van iedere maand, en

Van **Samarang** naar **Batavia**
op den 10, 20 en 30 van iedere maand.

Nadere inlichtingen te bekomen bij

(1110) MACLAINE, WATSON & Co.

Naar Borneo's Westkust

zal omstreeks den 7 Junij vertrekken, het stoomschip **Padang**. Voor vracht en passage adressere men zich aan

(1135) W. CORES DE VRIES.

24 Mei 1856.

Vracht en Passage naar Samarang,

per het Nederl. Indisch schip **Naga Laut**, kapitein *Wentholt*, om tegen 27 dezer te vertrekken.

Informatiën te bekomen bij

de Agenten,

(1134) B. KOPERSMIT & Co.

Voor passage naar Nederland

wordt aangeboden het Ned. barkschip **Azia**, kapitein *C. Abrahams Jr.*, voerende een geëxamineerden doctor en voorzien van eene ruime campagne en verdere uitmuntende inrigtingen.

Genoemd schip zal vermoedelijk tegen medio Junij direct van hier vertrekken. Adres bij den Gezagvoerder dan wel bij

de Agenten,

(1131) HAAGER & SCHUURMAN.

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het nieuw gebouwd, extra snelzeilend en tot den overvoer van passagiers bijzonder goed ingerigt Ned. barkschip **Twee Cornelissen**, kapt. *J. C. Kreye*, tegen de helft der maand Junij e.k. vertrekkende.

Voor nadere informatiën gelieve men zich te vervoegen bij den gezagvoerder in het Java Hotel, de heeren *J. F. van Leeuwen & Co.* te Soerabaya of bij de agenten

(1087) LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.

Passage naar Padang

wordt aangeboden met het Nederlandsch schip **Jeannette**, kapitein *T. Visser*.

Informatiën te bekomen bij

de Agenten,

(1142) B. KOPERSMIT & Co.

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het nieuw gebouwd extra snelzeilend en tot den overvoer van passagiers bijzonder goed ingerigt Ned. barkschip **Alblasserwaard**, kapt. *E. von Lindern*, tegen het einde dezer maand direct van hier vertrekkende.

Voor nadere informatiën gelieve men zich te vervoegen bij den Gezagvoerder in het Java Hôtel of bij de Agenten

(1086) LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.

Voor passage naar Nederland

wordt aangeboden het nieuw gebouwd snelzeilend Ned. Clipperschip **Ternate**, gevoerd door kapitein *T. Cars* Jzn.

Dit Campagne schip is bijzonder voor den overvoer van passagiers ingerigt, heeft zeer fraaije en ruime hutten, is voorzien van badkamer, in biedt verder vele geriefelijkheden aan, waardoor het in alle opzigten als eene gunstige gelegenheid is aantebevelen.

Het vertrek van Batavia is bepaald op het einde van de maand Julij aanst. Voor informatien gelieve men zich te adresseren te Soerabaya, bij den gezagvoerder, en alhier ten kantore van de ondergeteekenden, waar ook het plan van dezen bodem ter bezigting is.

De Agenten

(1098) VAN OMMEREN, RUEB & Co.

Passage naar Nederland

Vermoedelijk zal tegen het laatst gedeelte der maand Junij van Soerabaya naar Amsterdam vertrekken het extra snelzeilend en tot den overvoer van passagiers bijzonder goed ingerigt Ned. barkschip **Waalstroom**, kapt. *P. W. B. Melling*.

Voor nadere informatien gelieve men zich te vervoegen bij den gezagvoerder in het Marine Hotel, de heeren *J. F. van Leeuwen & Co.* te Soerabaya of bij de agenten

(1088) LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.

Per het Clipperschip *Electra*,

gevoerd door kapitein *H. Wegman*, in de eerste helft van Junij regtstreeks van hier zullende vertrekken, wordt gelegenheid aangeboden naar **NEDERLAND**.

Door ruime en elegante inrigtingen en bijzondere gemakken, expresselijk voor den overvoer van Passagiers daargesteld, alsmede door deszelfs buitengewone snelle reizen, ... in niet meer dan 75 etmalen afgelegd.

Deze bodem vaart een kundigen doctor, heeft kooi en linnengoed, benevens eene keurige bibliotheek, ten gerieve der passagiers, aan boord, terwijl bijzonder groote hutten de passage vooral voor familien verkieselijk doet zijn.

Nadere informatien te bekomen bij den gezagvoerder in het **Marine Hôtel** en bij

de Agenten,

(1074) G. SUERMONDT & Co.

BATAVIA.

Gelijk wij in ons vorig nommer voorloopig vermeldden, heeft de plegtige overgave van het Bestuur over Nederlandsch Indië, door Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal den Heere Mr. *A. J. Duymaer van Twist*, aan Zijne Excellentie den nieuw benoemden Opperlandvoogd, den Heere *Ch. F. Pahud*, den 22sten dezer des morgens, in de vergaderzaal der Hooge Indische regering, in het paleis te Weltevreden, plaats gehad.

Aan den noordelijken ingang van het paleis was eene eerewacht, bestaande uit eene compagnie flankeurs, met het stafmuzijk aan het hoofd, geplaatst.

Ongeveer ten $9\frac{1}{2}$ ure verliet Zijne Excellentie de Gouverneur Generaal Mr. *Duymaer van Twist*, in eene staatsiekoets met zes paarden bespannen, vergezeld door twee van H. D. Adjudanten, en begeleid door een detachement van het regiment O. I. cavallerie, onder het bevel van een officier, het Hôtel te Rijswijk en begaf zich naar het paleis te Weltevreden.

Aldaar aangekomen, werden door de eerewacht de hoogste militaire eerbewijzingen gegeven, het stafmuzijk hief het nationale volkslied aan en Zijne Excellentie werd, beneden aan den trap van gezegden Noordelijken ingang, door den Algemeenen Secretaris en de Gouvernements Secretarissen ontvangen, terwijl, boven aan denzelven, de Raad van Nederlandsch Indië Zijne Excellentie opwachtte en in de vergaderzaal geleidde.

Zoodra dit geschied was, keerde H. D. Adjudanten met de staatsiekoets en het detachement cavallerie naar het Hôtel te Rijswijk terug, om Zijne Excellentie den nieuw benoemden Gouverneur Generaal af te halen en naar het paleis te Weltevreden te geleiden.

Bij aankomst werd Zijne Excellentie met dezelfde eerbewijzingen ontvangen, als Zijner Excellentie den aftredenden Gouverneur Generaal gegeven waren, en mede op dezelfde wijze binnen geleid.

Hierop hadden de overgave en overname, in de vergaderingzaal, plaats, in tegenwoordigheid van den Raad van Nederlandsch Indië, den Algemeenen Secretaris en de Gouvernements Secretarissen.

Na afloop dier gewigtige plegtigheid, verliet Zijne Excellentie de afgetreden Gouverneur Generaal, onder dezelfde eerbewijzingen als bij H. D. aankomst, het paleis te Weltevreden, en werd, door vermelde Adju-

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag 24 Mei 1856, No. 42.

danten en het detachement cavallerie, naar het Hôtel te Rijswijk terug geleid.

Zijne Excellentie de opgetreden Gouverneur Generaal verleende, onmiddelijk daarna, aan alle Departementen, Collegien, Autoriteiten en Ingezetenen de, den dag te voren aangekondigde algemeene audientie, en keerde daarna mede, onder de aan Zijnen hoogen rang verschuldigde eerbewijzingen, naar het Hôtel te Rijswijk terug.

— De groote receptie in het Gouvernements Hôtel te Rijswijk, in den avond van den 22 dezer, was zeer talrijk en H. H. E. E. de afgetreden en aankomende Gouverneurs Generaal hebben zich, met de meeste minzaamheid, met velen der aanwezige dames en heeren onderhouden.

— In den morgen van heden, hebben zich de Heer en Mevrouw *Duymaer van Twist*, aan boord van het Nederlandsch schip *Rotterdam*, gezagvoerder *P. Vis*, ingescheept, om de terugreize naar het Vaderland te aanvaarden. Eene aanzienlijke menigte ambtenaren had zich aan de inscheepsplaats vergaderd, om den vertrekkenden het laatst vaarwel toe te roepen.

— Het volgende staaltje van geslepene afzetterij, door Inlanders gepleegd, achten wij wel de vermelding waardig.

Op den 11 Mei., des avonds ongeveer ten 11 ure, kwam aan de woning van Pangerang Sjarif Hamid op het Molenvliet digt bij de stad, terwijl hij in de pendopo voor dezelve zat te eten, een even als een volgeling van een Inlandsch hoofd net gekleede inlander en overhandigde een brief, terwijl hij op den trap bleef staan. Op de vraag van wien die brief kwam, antwoordde de brenger, van den regent van Serang, die zich thans ten huize van den assistent-resident te Meester Cornelis bevindt en u om een rijtuig laat verzoeken, dewijl hij bij u wenschte te vernachten. De regent is, ging de verhaler op den meest mogelijken vrijmoedigen toon voort, met den resident van Bantam in commissie naar Buitenzorg geweest, en daar de resident over Warong Goenong is teruggekeerd. langs een weg onrijdbaar voor rijtuigen, heeft hij (de regent) de terugreis over Batavia aangenomen, en, bij u wenschende te logeren, last gezonden naar Serang, om zijn reiswagen naar uw huis te zenden. Ook laat de regent u verzoeken hem *f* 200 te zenden, dewijl hij een paar horologien heeft gekocht en geen geld genoeg bij zich heeft om die te betalen. De brief hierop opengemaakt zijnde, zoo bevond men den inhoud, geschreven in het Maleisch met Nederduitsche karakters, gelijkluidend aan de gezegden van den brenger, aan wien in den brief verzocht werd dat geld ter hand te stellen. Daar de briefbrenger ten volle bekend scheen te zijn met de vriendschappelijke betrekking, tusschen de Regent van Serang en den Pangerang bestaande, zoo aarzelde deze laatste ook niet aan dit verzoek te voldoen, gelastte een rijtuig met vier paarden in te spannen en wilde een lid zijner familie mede zenden, om den regent af te halen, doch de briefbrenger maakte de opmerking, dat dit zeer moeijelijk gaan kon, alzoo bedoelde regent nog door twee hoofden vergezeld was en een paar koffers bij zich had, die wel al de ruimte in het rijtuig zouden innemen. Hierop werd hiervan afgezien en terwijl het rijtuig ingespannen werd, de vermelde *f* 200 aan den briefbrenger ter hand gesteld. Dan toen men met het inspannen gereed was, zocht men te vergeefs overal naar hem, — hij was en is nog verdwenen. Dit wekte argwaan op, dan zekerheid willende hebben of hier ook bedrog plaats had, zond Pangerang Sjarif Hamid het rijtuig naar Meester Cornelis, doch daar was geen regent van Serang aanwezig.

De zaak is daarop onmiddelijk bij de politie bekend gesteld. Er bestaan wel eenige vermoedens doch zekerheid nog niet, hoezeer wij niet twijfelen, dat zij door haren bekenden ijver wel eerdaags tot klaarheid gebragt zal worden.

— Het strekt ons tot genoegen, onzen lezers te kunnen mededeelen, dat, dezer dagen, door het gouvernement, aan Dr. *A. L. Gastman*, Directeur van het Instituut te Herwijnen, in de afdeeling Buitenzorg, tot ondersteuning van dat Instituut, gedurende de jaren 1856, 1857 en 1858, een subsidie van twee duizend gulden 's maands is verleend, — onder verpligting, dat het kost- en schoolgeld, tot dus ver op *f* 900 's jaars bepaald, alsnu zal worden verminderd tot op *f* 720 's jaars.

Genoemde Directeur heeft hiervan, bij circulaire van den 16den dezer maand, aan ouders en voogden berigt gegeven, terwijl in ons Nommer van heden het nieuwe prospectus, waarbij die vermindering van schoolgelden zal worden in werking gebragt, geplaatst is. Wij hopen en verwachten, dat deze weldadige maatregel der regering, de gewenschte heilzame vruchten zal opleveren, dat is, dat de vermindering der kosten, voor vele ouders, die daarvan tot dus ver geen gebruik konden maken, almede de gelegenheid zal openstellen, om hunne kinderen aan het gymnasiaal onderwijs te Herwijnen, te doen deelnemen.

Wij hebben het voornemen, op deze hoogst nuttige inrigting van onderwijs, welke de belangstelling van het algemeen en het vertrouwen der ouders, ten volle waardig is, later in het breede terug te komen, overtuigd als we zijn, dat die inrigting in deze kolonie nog veel te weinig bekend is, of op hare juiste waarde wordt geschat.

— Men meldt ons van Buitenzorg, dd. 22 Mei jl.:

Voor eenige dagen verspreidde zich alhier het gerucht, dat zekere Ba Bayan, die wegens veediefstal verbannen was, zich wederom in zijne vroegere woonplaats, de kampong Tji-penboean, op het land Soekaradja dezer afdeeling, vertoond had.

Dit bevestigde zich Maandag den 19 Mei jl., toen hij in de woning van Ba Daimien in de gemelde kampong kwam; — deze gaf er aanstonds kennis van aan de policie en spoedig was Daimien's woning door pentjalangs (onbezoldigde policie dienaars) omringd. Ba Baijan, die weldra bemerkte, dat hij verraden was, wapende zich met een gollok en opende eensklaps eene achterdeur, waar zekere Nata had post gevat, die den vlugteling met een aantal stokslagen ontving. Alle pentjalangs kwamen daarop ter hulpe, doch Ba Baijan besloot, zijne vrijheid tot het uiterste te verdedigen. Hij zwaaide wanhopig met zijn wapen in het rond, trof meermelden Nata even boven zijn gordel, maar werd weldra door zekeren Ba Samioen met een toembak (lans, piek) in de regterzijde getroffen, zoodat hij na eenige oogenblikken den laatsten adem uitblies.

Nata is ter verpleging naar het hospitaal ter hoofdplaats vervoerd, waar hij naar alle waarschijnlijkheid spoedig van zijne wonde, die hoewel niet gevaarlijk, nogtans breed en diep is, zal genezen.

Soerabaija 15 Mei 1856. — Van Samarang ontvingen wij heden de treurige tijding, dat aldaar, Zondag den 11den dezer, is overleden de WelEerwaarde Heer *N. Moonen*, pastoor der Roomsch Katholijke gemeente alhier.

Bekend is het, hoe deze pastoor, omstreeks negen jaren, veelal van medehulp ontbloot, in deze gemeente is werkzaam geweest en door zijn onvermoeiden ijver de algemeene achting en liefde onbeperkt wegdroeg. De talrijke vrienden verliezen in hem een trouwen vriend, de armen een steun, de weezen een vader, de zieken, vooral die in het Hospitaal van welke gezindheid ook, een onvermoeiden trooster en de gemeente een goeden herder, wiens naam gewis nog vele jaren in herinnering blijven zal.

— Bij de menigvuldige stoute diefstallen, die er in de laatste dagen alhier hebben plaats gehad, is ook de Heer van der B. niet verschoond gebleven; in zeer korten tijd is genoemde heer door dieven op eene *zeer* gevoelige wijze bezocht. Ditmaal echter is het der politie mogen gelukken een der dieven op heeter daad te betrappen, en zal men de overigen wel spoedig op het spoor zijn; het schijnt een complot te zijn, dat in één nacht met het beste gevolg, op drie plaatsen te gelijk gestolen heeft.

— Van *Ngawie* dd. 22 dezer schrijft men ons het volgende.:

In den morgen van 11 dezer, ging een Javaan in de Chinesche kampong gras snijden; onverwachts stuitte hij op een koningstijger, die zich achter het huis van een Chinees verschuild of ter ruste gelegd had.

De onverwachte verschijning van den Javaan en de korte afstand, waarop beiden elkander ontdekten (zijnde geene el afstands), kan men als oorzaak beschouwen van den gelukkigen afloop dezer, zeker niet aangename, ontmoeting. De tijger zijnen sprong niet kunnende doen, pakte zijnen rustverstoorder bij de borst, en sloeg zijn anderen klaauw in den rug van zijn tegenpartij.

Door het gebrul van den tijger en het geroep van den Javaan, kwam de geheele buurt in rep en roer, waarop de tijger zijne prooi losliet, om een goed heenkomen te zoeken, hetwelk evenwel door de opkomende gewapende Javanen belet werd, wien het gelukte het ondier afte maken; de toestand van den gewonden Javaan is niet buiten gevaar.

S. N. & A. B.

Vrede met Rusland.

Het vredestractaat is den 30 Maart, des namiddags ten 1 ure, te Parijs onderteekend en werd ten drie ure door honderd en een kanonschoten van het Hôtel der Invaliden aan de bevolking van Parijs verkondigd. Kort daarna vernam ook de bevolking van Londen deze heugelijke gebeurtenis door het geschut van den Tower. Volgens den Parijschen *Moniteur* zullen de ratificatien op zijn langst binnen 4 weken te Parijs uitgewisseld worden en tot zoo lang het tot nu toe streng bewaarde geheim blijven voortbestaan. De daadzaak dat het nu vrede is, heeft zoo weinig verrast, dat hare gevolgen veel meer sedert eenige weken in alle opzigten vooraf gevoeld werden. Over het meer bijzondere gewigt van het tractaat zal men dus vooreerst niet veel meer kunnen hooren. Dat de openbaarmaking van het tractaat van een nadeeligen invloed op de algeheele voltooijing van het vredeswerk zou kunnen worden, kan men niet wel aannemen en de eenige grond voor het voortbestaan des geheims kan geen andere zijn, dan dat geen der belanghebbende partijen, van eene openbare bespreking en beoordeeling van deze gebeurtenis, eenig nut verwacht.

Den 29 Maart behelsde de half-officiële *Constitutionel* aan het hoofd zijner kolommen de volgende mededeeling: »Sedert het begin dezer week ontwikkelt de conferentie eene buitengewone bedrijvigheid. In plaats van drie zittingen 's weeks, heeft die vergadering sedert paasch-maandag dagelijks eene bijeenkomst gehouden en deze zittingen duurden telkens 5 à 6 uren. Volgens het gezegde van Horatius: »*Motus in finem citior*,'' kan men uit deze bedrijvigheid de hoop putten, dat de wapenstilstand op den 31 Maart niet ten einde zal loopen, voor dat de vrede onderteekend is. Alles geeft regt om te gelooven, dat die zoo gewenschte gebeurtenis, in de zitting van Zondag 30 Maart, haar beslag zal krijgen. Wij vernemen in dit opzigt, dat de keizerin — in de bijna gelijktijdige geboorte van een prins (de keizerin beviel den 16 Maart van een zoon) met de onderteekening des vredes een gelukkig voorteeken ziende — den wensch te kennen gegeven heeft, om de pen te bezitten en te bewaren, met welke de gevolmagtigden het vredestractaat onderteekenen zullen. De pen van een arend is daartoe gekozen en blijft, na door den hofjuwelier met aan hare bestemming beantwoordende emblemata versierd te zijn, uitsluitend bestemd tot onderteekening der zeven exemplaren, waarin het document des vredes zal vervat worden. Daar het tot stand komen des vredes even zeker als nabij is, moest het congres natuurlijk maatregelen nemen, dat de wapenstilstand, die den 31 Maart moet eindigen, gedurende den tijd, dien de ratificatien vorderen zullen, tot aan derzelver uitwisseling verlengd worde. Uithoofde van den afstand, welke Parijs van St. Petersburg en van Constantinopel scheidt, zal deze verlanging van den wapenstilstand niet korter dan 6 weken kunnen duren. Wij hebben allen grond om aan te nemen, dat de uitwisseling der ratificatien te Parijs in de eerste helft van de maand Mei plaats hebben zal (volgens den *Moniteur* reeds voor het laatst van April). Eerst dan zal de tekst van het vredestractaat bekend gemaakt worden.''

Toen de conferentiën tot zeker punt gevorderd waren, werd Pruissen uitgenoodigd er deel aan te nemen. Dientengevolge vertrok de president van den ministerraad, de heer von Manteuffel naar Parijs en woonde den 17 de eerste zitting bij. Er is herhaaldelijk van de zwarigheden gesproken, die zich opdeden tegen den vorm, waarin Pruissen deel aan het vredestractaat zou nemen. Volgens de *Times* namelijk zou lord Clarendon er zich tegen verzet hebben, dat deze mogendheid het tractaat op dezelfde wijze als de anderen onderteekende. Men spreekt van twee verschillende documenten, het eigenlijke vredestractaat, dat alleen de oorlogvoerende mogendheden kan aangaan, en een protocol, 't welk van een meer Europeesch belang is. Indien in de daad zulk een onderscheid plaats gevonden heeft, dan zou niet alleen Pruissen, maar ook Oostenrijk slechts het protocol hebben kunnen onderteekenen, omdat het wel is waar Turksche provincien bezet houdt, maar eigenlijk geen oorlog tegen Rusland voert.

Het verdient aandacht, dat sommige dagbladen nog langdurige verhandelingen over eene reeks van details voorspellen. Dit komt overeen met berigten uit Parijs, die bevestigen, dat de conferentie haar werk nog niet afgedaan heeft, maar permanent blijven zal. Waarschijnlijk is daarvan oorzaak de spoed, waarmede het vredeswerk moest worden afgedaan. De punten, die nog te regelen vallen, zijn, zoo men zegt: de aanstaande constitutie der Donau-vorstendommen, de grensregeling van Bessarabie, volgens sommigen ook de aangelegenheden van Italie, enz. enz. Bovenal schijnt de regeling van de toekomstige inrigting der Vorstendommen met groote zwarigheden gepaard te zullen gaan, dewijl nu reeds, nu er nog slechts sprake is van plannen, het spel der intrigues, dat, uitgaande van Bucharest en Jassy, tevens de hoven van Parijs, Londen, Weenen en Constantinopel in zoo levendige beweging brengt, in vollen gang is en aanleiding geeft tot eene groote mate van opgewondenheid der partijen. Bovenal geldt dit van de beide hospodars, de vorsten Ghika en Stirbey, die beiden, in de vrees dat het tot eene vereeniging van de beide Vorstendommen zal komen, het belang van hunne dynastie zoeken te behartigen en alzoo niets onbeproefd laten, om door kuiperijen, beloften en wat dies meer zij, elkander zoo mogelijk den voet te ligten.

Ongetwijfeld heeft er in de laatste jaren te Parijs geen feest plaats gehad, dat door het volk met zooveel onverdeelde vreugde kon worden gevierd. Napoleon III heeft het meest bij dezen oorlog gewonnen; het doel des krijgs is, zeide hij bereikt; dat hij het zijne bereikt heeft, is ten minste zeker. Hij heeft den krijgsroem van Frankrijk en den invloed van dit rijk onder de volken der aarde hersteld. Hij heeft nu eene plaats ingenomen onder de vorstenhuizen van Europa. Dat en niet de zucht om veroveringen te maken, was zijn bijzonder doel met dezen oorlog. Toen dat bereikt was, gaf hij aan Europa den vrede terug. Dit werd reeds vermoed, van het oogenblik af, dat de Saksische minister von Seebach te Parijs, naar St, Petersburg vertrok, na een langdurig en geheim onderhoud met den Franschen keizer. De schoonzoon van den Russischen Canselier von Nesselrode heeft den Czaar het woord van den keizer der Franschen gebragt en het is daaraan toe te schrijven, dat Alexander II de Oostenrijksche voorstellen buiten aller verwachting onvoorwaardelijk heeft aangenomen. Na ze eens aangenomen te hebben heeft Rusland geen enkelen dubbelzinnigen stap meer gedaan. Dit werd met leede oogen aangezien door Engeland, dat al het mogelijke beproefde, om de onderhandelingen te doen afspringen en toen dat onmogelijk was, den uitslag trachtte te vertragen, door buiten de gestelde voorwaarden aan Rusland nieuwe vorderingen op te dringen. De onverzettelijke beradenheid van den Franschen keizer was noodig, om de Engelsche diplomatie binnen den kring der voorwaarden te beperken. Engeland heeft slechts vrede gesloten, omdat de keizer der Franschen dit volstrekt wilde.

Alle Parijsche dagbladen, met uitzondering van de *Siècle* en de *Univers*, zijn met den vrede ingenomen. De *Constitutionnel* doet opmerken, dat zij aan Europa drie groote waarborgen geeft. Vooreerst de neutralisatie van de Zwarte Zee en de organisatie van een onafhankelijken staat in de Vorstendommen; ten tweede, dat Rusland zijne oude eischen op het Turksche rijk heeft laten varen en dat Turkije nu lid van de groote Europesche statenfamilie geworden is; ten derde, de loyale en formeele verzekering van keizer Alexander, dat hij geheel en opregt afstand heeft gedaan van de traditionele staatkunde van Peter den groote en Catharina II. Overigens laat het blad uitkomen, dat de zaken sedert Peter den groote zeer veranderd zijn: Turkije was toen gevaarlijk voor het Christelijk Europa, nu niet meer; thans is Turkije voor niemand ter wereld gevaarlijk dan voor degenen, die eene poging willen wagen, om dit rijk te vernietigen.

De *Patrie* zegt, dat het tractaat van zoodanigen aard is, dat daardoor aan de groote belangen, waarvoor Frankrijk en Engeland de wapens hadden opgevat, algeheele voldoening wordt gegeven. Het is een roemrijke vrede, zegt het blad, die voor allen goede vruchten zal dragen. De vier waarborgen zijn op ruime schaal toegepast en de 5de paragraaf is verwezenlijkt op zoodanige wijs, dat aan Europa alle veiligheid is verschaft welke het kan eischen, zonder Rusland te vernederen.

Van de Engelsche bladen is ook de *Times*, die een paar dagen geleden nog eene andere taal voerde, thans met den vrede ingenomen; de *Globe* beweert, dat Engeland de gedane concessiën regtvaardig vindt en voegt er bij, dat het doel des oorlogs volkomen bereikt is. Enkelen blijven echter den vrede als weinig eervol voor Engeland en als alleen voordeelig voor Rusland beschouwen. Onder deze bladen onderscheidt zich de *Sun*, die, bij gelegenheid der onderteekening van het tractaat, met een zwarten rand verscheen, als een teeken van rouw.

Met deze handelwijs van de *Sun* vormen een sterk contrast de woorden, door lord Palmerston in het Lagerhuis gesproken. Deze zeide, toen hij van het slui-

len des vredes aan die vergadering kennis gaf, dat het tractaat was eervol voor alle partijen; dat het doel des oorlogs volkomen bereikt is; dat de onafhankelijkheid en de onschendbaarheid van Turkije verzekerd, de grondslagen van een duurzamen vrede gelegd zijn en dat de alliantie tusschen Engeland en Frankrijk niet alleen gehandhaafd, maar zelfs bevestigd is.

Alleen Sardinie moet zegt men met het tractaat niet te vreden zijn.

Het Russisch gezinde dagblad *le Nord* bevat de volgende ontboezeming, naar aanleiding van de gewigtige gebeurtenis van het oogenblik:

»Het geschut der invaliden heeft het sluiten van den vrede te Parijs aangekondigd. God geve, dat deze vreeselijke stem zich voor geruimen tijd niet meer moge doen hooren dan om ons de vreedzame overwinningen der menschheid en den luister der toenemende beschaving te verkondigen! God geve, dat voortaan deze menschheid en beschaving alleen aangeroepen worden voor het welzijn van allen en dat hare weldaden zich verspreiden door de eenige middelen der opregte en krachtige propaganda van een zoo waardige zaak, door de overtuiging, door de rede en door de innige aaneensluiting der regeringen en der volken tot het doel van algemeen welzijn. Een nieuw tijdperk opent zich, hetwelk men moet binnen treden met een geest, vrij van alle oude herinneringen; men moet de lagchende toekomst toelagchen, en wanneer de hand het zwaard laat vallen, moet ook het hart zijn wrok verbannen; de verzoening, die in het vredestractaat van Parijs geschreven is, moet de algemeene bezieling worden van hen, die gisteren nog vijanden waren, thans vrienden zijn. Indien de vrede is gesloten, zoo als wij ons vleijen, op hechte en duurzame voorwaarden, gelijk de wereld hoopt, zal de 30ste Maart 1856 het merkwaardigste tijdstip der 19de eeuw blijven, daar deze dag een einde heeft gemaakt aan bedoelingen en daden, die de menschheid terugdringen tot de tijden, waar het regt zich slechts in woeste gewelddadigheden openbaarde; deze dag zal de beschaving bevrijd hebben van de bekommering, die hare krachten verlamt en haren vooruitgang belemmert; deze dag zal aan deze eeuw haar waar en eigenaardig karakter hergeven, en haar in de mogelijkheid gebragt hebben, om haar vredelievende roeping te vervullen, en aan de zucht van algemeene aaneensluiting te voldoen, welke de nijverheid, de handel, de kunsten en wetenschappen, de stoom en de telegraaf zoo dringend eischen en van meer practisch nut doen zijn dan de theorien der diepzinnigste denkers. God geve, dat de 30ste Maart deze gewigtige beteekenis verkrijge, en het thans gesloten verdrag deze heilzame gevolgen hebbe! Dezen wensch zullen alle verstandige en regtschapene menschen deelen, tot welke natie zij ook behooren; mogen zij talrijk zijn, en moge hunne indrukwekkende meerderheid het woelen der eerzucht en van den geest van wanorde te keer gaan!"

Den 2den April werd de vrede te St. Petersburg afgekondigd. In het keizerlijk manifest wordt o. a. gezegd: »Wij hebben den oorlog, welken de Russische natie met zooveel verknochtheid en moed heeft volgehouden, niet uitgelokt. De regten der Christenen in het Oosten zijn thans verzekerd. Om het sluiten des vredes te bespoedigen en elk denkbeeld van veroveringszucht en de beschuldiging van eerzucht te vermijden, is overeengekomen, dat bijzondere overeenkomsten zullen worden vastgesteld met het doel, om eene botsing tusschen de Russische en Turksche oorlogschepen te voorkomen en is verder besloten, dat over eene nieuwe afbakening van de grenzen van Bessarabië zal worden overeengekomen."

De keizer heeft een uitstapje naar Finland gedaan, van waar hij den 29sten Maart te St. Petersburg is teruggekeerd. Hij heeft onmiddelijk den uitvoer van granen uit alle havens des rijks toegestaan. In de maand Augustus zal hij te Moskou met groote pracht gekroond worden.

De laatste berigten uit Constantinopel, langs den gewonen weg ontvangen, zijn van 20 Maart. Zij behelzen voornamelijk bijzonderheden over den indruk, welken de tijding van de bevalling der keizerin der Franschen daar heeft te weeg gebragt. Deze gebeurtenis heeft aanleiding gegeven tot groote demonstratien. Overigens blijft men spreken van kuiperijen tegen het ministerie, die echter geen ander gevolg schijnen te zullen hebben, dan dat het kabinet in vertrouwen bij den Sultan wint. Prins Callimachi en nog een hoog geplaatst persoon, waarschijnlijk Reschid-pacha, worden beschuldigd aan deze kuiperijen deel te nemen. — Men beweert, dat de Porte zich verzet heeft tegen den wensch der mogendheden, om de laatste concessiën aan de Christenen in het vredestractaat opgenomen te zien, omdat daardoor een inbreuk gemaakt werd op zijne souvereine regten. Aanvankelijk dacht men dan ook, dat de Fransche troepen ten minste nog een jaar te Constantinopel zouden blijven; doch uit de laatste Parijsche bladen moet men opmaken, dat alle vreemde troepen het Ottomanische rijk weldra zullen verlaten. Overigens schijnt het der Turksche regering met de hervormingen ernst te zijn, hoewel zij van alle kanten tegen oppositie te worstelen heeft, niet alleen van den kant der Turksche, maar vooral van de zijde der Grieksche geestelijkheid. Ook zullen er jaren moeten voorbijgaan, eer vrijzinnige beginselen wortel zullen hebben geschoten in een land, waar godsdienstig fanatismus en geheim en openbaar geweld sedert eeuwen hunnen zetel hadden. Vele oudgeloovigen zeggen nu, dat het beter zou geweest zijn, den Russen *iets* toe te geven, dan zich thans *alles* te laten nemen. — De Turksche financien zijn en blijven in een slechten staat; men onderhandelt over de oprigting eener bank te Constantinopel. — Wat Omar-pacha betreft, hij schijnt van zijne eerzuchtige plannen afgezien te hebben en met het bewind verzoend te zijn; men heeft hem opperbevelhebber van het leger in Anatolie gemaakt. — De brieven uit de Krim van 18 Maart spreken voornamelijk van demonstratien bij het definitief onderteekenen van den wapenstilstand. De Tschernaia bleef steeds de demarcatielijn en men mogt niet van het eene kamp in het andere komen; alleen hebben enkele particuliere zamenkomsten plaats gehad. Het weder bleef uiterst ruw, hetgeen ongunstig werkte op den gezondheidstoestand. Zoowel daar als te Constantinopel zijn de hospitalen met duizende zieken opgevuld. Overigens schijnt ook bij de Russische troepen de gezondheidstoestand veel te wenschen over te laten.

— Het *Journal des Débats* behelst een uitgebreid vertoog over het 5de artikel der Oostenrijksche voorstellen en bevestigt, dat dit artikel, dat door zijn rekbaarheid tot zooveel zorg aanleiding gaf, weinig moeite heeft opgeleverd. Betreffende het vraagstuk van de vernieling der forten op de oevers van de Zwarte zee en vooral van het fort van Nicolaïeff, is men het, volgens dit *Journal*, gemakkelijk eens geworden. Toen het beginsel der neutralisatie van deze zee eens aangenomen was, heeft Rusland ten opzigte van de toepassing geen zwarigheden gemaakt en toegegeven, dat voortaan de Zwarte zee en de Zee van Azoff alleen voor den handel zullen openstaan, dat Rusland voortaan geen oorlogsschepen of oorlogswerven op die kusten zou hebben en dat zijne havens en steden voor alle volken zullen openstaan; dat de Russische forten op de oevers van de Zwarte zee, langs den Caucasus tot aan de laatste grens van het Russisch grondgebied tot aan Battoun, zullen worden gesloopt. Minder toegevend was Rusland, waar het gold de forten in de zuidelijke gewesten van het Caucasische gebied, van de Zwarte zee tot aan de Caspische zee, op grond dat het behoud van die forten noodig was voor de veiligheid van de grenzen des rijks; dat ook de veiligheid van Europa de vernieling van deze forten niet vorderde; men zegt dat het tractaat Rusland ten deze in het gelijk heeft gesteld, onder de verpligting van de veroverde plaatsen terug te geven. Aan den eisch van Turkye, om vergoeding van oorlogskosten, mede een uitvloeisel van de rekbaarheid van het 5de artikel, was mede geen gevolg gegeven. Wat de Aland-eilanden betreft, deze blijven in het bezit van Rusland, doch mogen nooit een reden tot ongerustheid voor Europa worden. Eindelijk zou het tractaat, ten opzigte van de Vorstendommen, niets meer of minder zijn dan eene herhaling van art. 1 der voorwaarden, zoodanig aangevuld en ontwikkeld, dat de geest en strekking daarvan duidelijker is geworden, namelijk afschaffing van het Russische protectoraat, nieuwe organisatie van de Vorstendommen, volgens de beginselen door de conferentie vastgesteld en overeenkomstig de reglementen, waarmede men zich heeft bezig gehouden, doch waaraan men de laatste hand zal leggen, zoodra men in het bezit van de noodige documenten zal zijn.

De *Morning Post* meent te weten, dat Rusland en Turkye elk slechts 10 oorlogsschepen in de Zwarte zee zullen mogen onderhouden; alleen zou het aan Turkye vrijstaan in de wateren van Constantinopel, de zee van Marmora en de Middellandsche zee eene groote vloot te onderhouden. Ook is het verblijf van Engelsche consuls in de Russische havens gewaarborgd.

NEDERLAND.

Rotterdam, 7 April. De weersgesteldheid bleef sedert ons vorig berigt zeer gunstig, zoodat de lente onder veel belovende vooruitzigten is ingevallen. De nachtvorsten waren echter van tijd tot tijd vrij streng; de aardappelen, waar die reeds te velde waren gebragt, hebben daarvan wel iets te lijden gehad, doch het koorn daarentegen staat uitmuntend te velde. Het weder was overigens meestal fraai, doch door de gewone voorjaarswinden wat schraal.

De prijzen der granen en andere eerste levensbehoeften hebben geene groote verandering ondergaan; zelfs had de afkondiging van den vrede daarop niet dien dadelijken invloed, welke men verwachtte en die men nog meent, dat niet uitblijven kan, zoodat bepaald lagere prijzen verwacht worden.

De evenbedoelde Noordelijke en Noord-Oostelijke winden, welker onaangenamen invloed hier jaarlijks zeer geregeld wordt waargenomen, waren dit jaar vrij fel en dreven het water zoodanig van onze kusten, dat de oudste menschen zich het voorbeeld daarvan niet herinneren. De scheepvaart en geheel het binnenlandsch verkeer werd door gebrek aan water in onze kanalen ten eenemale belemmerd. Honderden schepen en scheepjes zaten in de Zuiderzee en in de rivieren en vaarten aan den grond en vele stoombooten moesten hare dienst tijdelijk staken, terwijl weder anderen op hare reizen in de vaarwaters aan den grond bleven zitten. Enkele schippers, die niet genoeg proviand aan boord hadden, en toch de reis niet vervolgen konden, liepen gevaar, van gebrek te moeten omkomen, toen gelukkig den nood, waarin zij verkeerden, werd opgemerkt. Het water was zoo laag, dat men van Vollenhoven naar Blokzijl droogvoets over den bodem der zee konde wandelen; slechts eene smalle strook water verhinderde den wandelaar het droogvoets bereiken van Schokland. Te Vollenhoven zocht de schamele bevolking eenig voordeel in de opzameling van keisteenen, die op den droogen bodem der zee verspreid lagen en vond, bij zoodanige gelegenheid, de sporen van een vroeger daar vergaan schip met steenkolen, van welke brandstof men nu nog een tamelijken voorraad te voorschijn haalde.

De ongewoon lage waterstand te Naarden, lokte eenige ingezetenen der stad tot eene wandeling langs het zeestrand en kwam men omstreeks ebtijd op de plek, waar vóór ruim vijf eeuwen Oud-Naarden zich met zijne torenspitsen verhief. Het water was ongeveer een half uur ver zeewaarts afgeloopen en de straten van Oud-Naarden, veelal uit kleine en kleinere keijen bestaande, werden door het gezelschap betreden. Op verschillende afstanden, ter zijde van het plaveisel, zag men een 10tal waterputten, zamengesteld uit nog gave, dikke, goed ineengevoegde eikenhouten duigen. Elders ontmoette men een kolossalen van voren geschonden leeuwenkop van duifsteen, en voorts dien mede, alsook een paar afgehakte duigen van een der genoemde waterputten. Verder onderscheidde men duidelijk op een verbrijzelde grafzerk een kelk en wijnbeker; op een ander brok, oud-gothische karacters en den engel der opstanding, enz.

Gelukkig is deze toestand nu veranderd, en zien wij onze havens en vaarten niet meer droog liggen.

ENGELAND.

Het staatkundig nieuws kan heden in een zeer kort bestek zamengevat worden en het eenige, wat bijzondere aandacht verdient is, dat Engeland, hetgeen aanvankelijk de vredes-onderhandelingen alles behalve bevorderde, zich nu haast, om van zijne zijde alle handelsbelemmeringen uit den weg te ruimen. Zoo heeft de heer Wilson eergisteren in het Lagerhuis tegen den volgenden dag een bevel van den geheimen raad aangekondigd, waarbij de uitvoer van ijzer weder van alle belemmeringen tot worde ontheven. Van den anderen kant zijn, volgens eene depêche uit Koningsbergen van gisteren, bij eene Russische ministerieele ordonnantie de handelsbetrekkingen tusschen de oorlogvoerende mogedheden hersteld, zoodat de koopvaardijschepen der Westersche mogendheden voortaan weder in Russische havens zullen worden toegelaten en de scheepvaart ook voor Russische schepen weder onbelemmerd zal plaats hebben. Zoo doende zal weldra alles weer op den ouden voet hersteld zijn.

— De *Times* deelt mede, dat men te Londen officieel heeft aangekondigd, dat de sultan vergunning heeft verleend tot het oprigten van eene bank te Constantinopel.

Londen, 8 April. In het Lagerhuis is gisteren, met eene meerderheid van 189 tegen 116 stemmen, aangenomen eene motie, strekkende tot eene onwettig of ten minste ongrondwettig verklaring van het stelsel van militaire inkwartiering bij particulieren. De motie werd aangenomen in weerwil der herhaalde verklaringen van al de tegenwoordig zijnde ministers, dat zij al de lasten en bezwaren van het stelsel erkenden en bereid waren de middelen te beramen, om er in te voorzien.

— De luitent-generaal sir George Brown is bevorderd tot generaal.

— Lord Clarendon zal op het einde der volgende week alhier terugkomen. Men denkt dat alsdan de ratificatien van het vredestractaat uitgewisseld zullen zijn.

FRANKRIJK.

H. M. de keizerin van Frankrijk is op 16 Maart bevallen van een zoon. Er zijn later allerlei bijzonderheden bekend geworden aangaande de verlossing der keizerin; zoo zegt men onder anderen, dat de kunst de natuur is te hulp moeten komen en het kind gevaar heeft geloopen van te stikken. Toen was men op het punt de keizerin te chloroformiseren, doch de vrees voor zenuwachtige toevallen van ernstigen aard, heeft dit plan doen opgeven.

Het bepaalde ceremonieel is geheel en al gevolgd. De keizer heeft den geheelen nacht de kraamkamer niet verlaten.

De keizerlijke prins heeft de namen ontvangen van Napoleon Eugène Louis Jean Joseph. De beide laatste zijn die van den peter en de meter; de paus heet namelijk Jean Marie Mastaî en de koningin van Zweden Joséphine.

Parijs, 7 April. De conferentie houdt zich onledig met het opstellen van de instructien voor de Oostenrijksche en Russische officieren, die zich naar Bessarabie moeten begeven, om daar alles te bestuderen wat met de grensregeling aldaar in verband staat. Deze grensregeling in een van die bijzonderheden, die wel niet vóór de uitwisseling der ratificatien zullen geregeld zijn en, na den algeheelen afloop der conferentie alhier, door de mogenheden zelven definitief zullen moeten geregeld worden.

— De aartsbisschop van Parijs heeft in zijn mandement bij gelegenheid van de onderteekening des vredes, op [illegible] het beurspel gewag gemaakt. De prelaat had nog op eene andere, niet minder gevaarlijke wonde in onze maatschappij kunnen wijzen, namelijk op de propaganda der geheime genootschappen. Hoewel eene talrijke, goed geoefende policie op deze genootschappen het strengst toezigt houdt, vermeerderen deze vereenigingen zich op eene onrustbarende wijze; zij werken zelfs onder het masker van maatschappijen van weldadigheid en van onderling hulpbetoon.

— Thans beweert men weder, dat het Fransche leger met 200,000 man verminderd zal worden.

— Er is meer dan ooit sprake van eene reis des keizers naar Algerie.

Parijs, 8 April. Men hoort weinig van de conferentie, die heden weder vergaderd is. De eerste gevolmagtigden maken zich gereed, weldra deze stad te verlaten, aan de tweede gevolmagtigden de taak overlatende, om alles te regelen, wat tot de uitvoering van het tractaat behoort. Graaf Orloff weigert alle discussien over onderwerpen, die vreemd aan het tractaat zijn.

Lord Clarendon verlaat Parijs, alles behalve voldaan over graaf Walewski. De Engelsche gevolmagtigde laat zich evenwel over de andere officieele personen evenmin gunstig uit. Alleen de keizer wordt door hem geprezen en bewonderd.

Ook de Poolsche uitgewekenen zijn zeer tegen den graaf ingenomen. Zij beschuldigen hem, dat hij in de conferentie niets voor de zaak van Polen gedaan heeft. Men vergeet evenwel daarbij, dat de graaf Walewski instructien had, welke hij niet mogt te buiten gaan.

— De stad Parijs zal aan de gevolmagtigden bij de conferentie tot afscheid een schitterend diner geven, gevolgd door de opvoering van eene opéra comique, in de Galerie des Fêtes van het stadhuis.

— De keizerin, hoewel hersteld, heeft nog geen wandeling in de open lucht gedaan.

— De *Presse* behelst de volgende advertentie: »Een meisje van 20 jaar, van een aangenaam uiterlijk, ter goeder naam staande, zeer gezond, wel opgevoed en van goede familie, wenscht in het huwelijk te treden met een heer van 70 tot 83 jaar, die een inkomen van 40 000 fr. interessen heeft. Adres mej. Alexandrine Lelièvre, poste restante, te Caën."

— Als buitengewoon gezant te St. Petersburg doodverwt men nu weder den maarschalk Vaillant, wiens portefeuille dan aan den maarschalk Bosquet of den maarschalk Canrobert zoude te beurt vallen. Verder wil men ook weten, dat niet de heer von Brunnow maar wel de heer Chreptovich, buitengewoon gezant van Rusland te Brussel, den Czaar te Parijs zal komen vertegenwoordigen. Dit zijn echter slechts geruchten.

Parijs, 9 April. Volgens den Moniteur zijn de ratificatien van de overeenkomst, betreffende de telegraaf tusschen Frankrijk, Belgie, Spanje, Zwitserland en Sardinie, heden uitgewisseld. Bij deze overeenkomst zijn belangrijke verminderingen vastgesteld.

Eene dépeche van den generaal Pélissier van 25 Maart, bevestigt, dat de geboorte van een Franschen prins groote geestdrift onder de troepen heeft verwekt, waaraan ook de Russen hebben deel genomen. De gezondheidstoestand van de troepen was zeer verbeterd.

ZEETIJDINGEN.

Aangekomen.

Brouwershaven. 22 Maart S. van Heel, van der Waal, Batavia. — Australia, Harten, do. — Kon. Ned. Yachtclub, van Nooijen, do. — Maria Diederica, van Marion, Banjoewangie.

3 April Hellevoetsluis, Vos, Batavia.

4. Jacob, Berger, Batavia. — Cornelia Mathilde, Muntendam, do. J. C. Schotel, van Beest Holle, do.

6. Bernhard. v. Saxen Weimar, Hazewinkel, Batavia.

Hellevoetsluis. 22 Maart. Vier Gebroeders, Vonck, Batavia.

25. Flora, van Wijk, Batavia.

28. Koning en Vaderland, v. Bruggen, Batavia.

3 April. Alverton, Clarkson, Batavia.

6. Betty en Joh., Petersen, Hongkong. — Bengalen, Keus, Charleston (A).

7. Jonge Jan, Hoogenstraten, Batavia. — Trijntje Fenna, des Reulles, do. — Vijf Vrienden Johan, do.

Texel. 16 Maart Senior, Swart, Batavia.

18. Gravina, Sprague, Batavia.

19. Marie Elise, v. d. Putte, Batavia.

22. Kandangmauer, Zeeft, Batavia.

23. Macasser, v. d. Meijden, Batavia. — Carolina Tucker, Congdon, do.

29. Charlotte Ann, Young, Batavia.

1 April. Berwick Walls, Darlington, Manilla.

2. Louise, Siedenburg, Batavia. — Admiraal de Ruyter, Stegert, do.

4. Jan van Brakel, Esink, Batavia. — Anjer, Diesthorst, do. — Anna, Cramer, do.

6. Adolf v. Nassau, Doornb Borchers, Batavia. — Rabenhoupt, Rijkens, do.

7. Copernicus, Visser, Batavia.

Vlissingen. 20 Maart Wilh. Cath, de Groot Stuurg Batav. n. (Middelburg)

21. Harmonie, Hageman, Calcutta.

22. Koning Willem II, Blaakhert, Akyab (n. Middelburg)

Vertrokken.

Brouwershaven 24 Maart. Cornelia, de Vries, Batavia.

Hellevoetsluis, 11 Maart Brouwershaven, Ruhaak, Batav. — Straat Baly, van der Ven, do.

12. Eersteling, Armstrong, Batav. — Akyab. Klein, do.

15. Samuel Hendrikus, Pronk, Batavia.

18. Jan van Galen, de Boer, Kaap de G. Hoop.

24. Hendrik Jan, v. d. Meijden, Batavia.

25. Maria Elisab. Marg., Bauditz, Batavia. — Doggersbank, Adambach, Hongkong. via Newcastle.

26. Johannes Anthonius, van Hees, Batavia.

27. Vesta, Rijken, Batavia.

30. Hendrika, Bonn, Batavia. — Alcar, van Oppen, do.

2 April. Louis, Hövig, Batavia. — Eugenie, Bargman, do.

8. Hollan[illegible]

Texel, 11 April [illegible] Gijsel, do.

12. Oosterg[illegible] — Herman de Ruyter, Feunt, do. — Minister van Hall, de Haas, do. — Joan Melch. Kemper, Bosier, do. via Liverpool.

14. [illegible]

19. Bellatrix, [illegible], Batavia.

28. De Zwaan, van Hemert, Indie. via Liverpool.

25. Van Galen, Smit, Batavia.

26. Tagal, Gobel, Batavia.

27. Louisa Maria, Deckers, Indie via Cardiff. — Clio, Wijnmalen, Australie via [illegible].

30. [illegible], Batavia. — Stratraad v. d. Houwen, Heijmerika, do. — Postiljon, van der Pol, Australie via Londen.

Delfzijl, 5 Maart 7 Broeders, Valom, Charleston.

Vlissingen, 15 Maart Anna Paulowna, Bek, Batav. — Z. M. stooms. Phoenix, kommt. de Geep, do.

Zeilklaar.

— Zee Gezusters, de Boer, Batavia.

Texel, 7 April Palembang, [illegible], Pasoeroean, Fulbeam, do. — Java, van Dam, do. — Vijf Gebroeders, Teensma, do.

Vlissingen, 7 April [illegible], Batavia.

Vreemde Havens.

Aangekomen.

Londen, 16 Maart. Jacoba, Lammerts, Manilla in lading gelegd n. Batavia.

24. West, Andrews, Batavia.

3 April. Postiljon, v. d. Pol, Amsterdam om voor Hobart-Town te laden.

Liverpool 20 Maart. Joan Melchior Kemper, Rosier, Amsterdam om voor Batavia te laden.

31. Clio, Wijnmalen, Amsterdam om voor Hobart-Town te laden. Zwaan, van Hemert, Amsterdam.

Cardiff, 6 Maart. Ocean, Leonhard, Amst. vertrok 27 n. Ternate.

17. Stad Tiel, Dercks, Dordrecht om voor Hongkong te laden.

Glasgow, 18 Maart. Precursor, Thomson, Batavia.

Bremerhaven, 24 Maart. Roland, Reichl, Batavia.

Kopenhagen, 6 Maart. John, Looft, Batavia.

Gothenburg, 10 Maart. Alexandria, Petterson, Batavia.

Bordeaux, 22 Maart. Borworth, Turnbull, Indie.

25. Tay, Grant, Batavia.

Marseille, 8 Maart. Sumatra, Napoli, n. Sumatra.

St. Helena, 26 Feb. Koning Willem III, Zegstra, Nieuwediep. vertr. n. Amsterdam.

Vertrokken.

Liverpool 29 Maart. Gleaner, Wills, Batavia.

Cardiff, 19 Maart. Theodora Machtilda, Boelhouwer, Manilla. — Antoinetta Seraphine, Victor, do.

Glasgow, 8 Maart. Parian, McFarlane, Batavia.

Bordeaux, 2 April. Michel Montaigne, Gachet, Batavia.

Havre, 10 Maart. Sophie Cezard, Prins, Batavia.

Zeilklaar.

Londen, 7 [illegible], Batavia.

8. [illegible], Adelaide vertrek 16 v. Deal.

Gepasseerd.

Deal, 1 April. Zeevaart, Legel, Amst. n. Batavia

Dover, 31 Maart. Rendrika [illegible]

Vertrokken Passagiers.

Van *Amsterdam*. Naar Batavia, per het schip Nieuw-Holland, kapt. Tuk: de heeren H. baron Bentinck, 1ste luit. der O.-I. kavalerie; W. D. Thomassen, E. W. Peiffer, H. E. Porié, 2de luitenants der O.-I. infanterie; E. Mathijssen, 2de luit. der O.-I. artillerie en 150 manschappen; — per Tagal, kapt. Gobel: de heeren E. Wiegman, A. Raauws en A. Budding; — per van Galen, kapt. Smit, de heeren Zelner, assistent-resident, en Weghake en echtgen.; per Minister v. Hall, kapt. de Haas; de heeren van Vrucht en Zoon.

Kort Handelsberigt.

Rotterdam, 8 April. Koffij bleef gedurende de vorige maand in afwachting van de N. H. M. veilingen niet alleen zeer stil, maar door de groote terughoudendheid der koopers verkeerde de markt zelfs in eene zeer gedrukte stemming. Goed ordinair Java werd tot 31 1/2 c. vergeefsch aangeboden en daar vrij algemeen in de N. H. M. veilingen lagere prijzen werden verwacht, werd slechts voor de dringendste behoefte gekocht. Blanke soorten maakten hierop eenige uitzondering, daar deze voortdurend eenige vraag vonden; echter waren deze schaarsch voorhanden. De omgang in andere soorten bepaalde zich bijna alleen tot enkele partijtjes Brazil, die tot de vorige prijzen in de 2de hand werden omgezet.

Suiker. Ruwe. Dadelijk na het vertrek der laatste mail werd de verkoop bekend van 1300 kr. en ca. 4000 matten Java, per *Leodes*, tot geheimen prijs, waarmede de omzettingen vóór de veiling der N. H. M. ten einde waren. De veiling op 13 Maart werd vrij coulant gerealiseerd tot *f* 8 à 8 1/2 beneden de prijzen van 22 Nov. ll. en was de kooplust in de eerste dagen na de veiling zeer gering. Den 18den Maart werden echter verkocht 3140 kranj. Java per *Otteline*, zeilende *f* 1 onder de veilings-prijzen van 13 Maart, op uitleverende nummers, terwijl 3 dagen later verkocht werden 1847 kr. per *Charles Holmes*, zeilende, gedeeltelijk grof Stoom-Suiker tot *f* 1/2 boven de prijzen dier veiling, mede op uitleverende nummers, benevens 497 kr. per *Neerlands Koningin*, tot geheimen prijs. De groote speculatie-geest, welke zich daarop op andere markten vertoonde, gaf geene aanleiding tot groote afdoeningen alhier, uit gebrek aan aanbiedingen en zijn ons sedert alleen bekend geworden: 210 kann. Java No. 9 à 10 tot *f* 35; 130 kn. Java No. 17 grof Stoom, tot *f* 44: 1008 zakken wit Benares, kleur No. 17 à 18 van *f* 36 1/2 tot *f* 40 N. C., benevens 255 vaten Nickerie, per *Lauwerzee*, tot geheimen prijs. De prijs van middelbaar Surinaamsch is thans *f* 31 à *f* 32 N. C., terwijl hetzelve van bruin tot geel *f* 28 à *f* 35 zoude bedingen. De markt voor Java mag men aannemen, naar de stand van de naburige markten, *f* 2 1/2 à *f* 3 boven de veiling van 13 Maart.

Met *Thee* zeer stil en de omgang heeft zich sedert onze vorige bepaald tot kleinigheden in de 2de hand. Per *Betty & Johanna* zijn ca. 2500 kisten direct van China aangevoerd voor de Nederlandsche Handel-Maatschappij.

Rijst verkeerde voordurend in eene flaauwe stemming en de prijzen zijn nog iets verder teruggegaan. De kooplust blijft intusschen gering, daar de afzet zoowel voor consumtie als uitvoer beperkt is. Gedurende de vorige maand bedroegen de verkoopen ca. 9000 bn. Java tot *f* 8 1/2 à *f* 10 naar kwaliteit, waaronder ca. 4000 bn. per *Australie* tot *f* 8 1/2 voor goed blank. Gepelde Aracan is op *f* 8 à *f* 8 1/4 teruggegaan. Van Carolina werden ca. 500 vn. in de laatste dagen aangevoerd, waarvan 100 vaten mooije kwaliteit gisteren tot *f* 16 1/2 zijn verkocht. Gisteren zijn nog verkocht 1000 b. grof blanke Java per *Australie* tot *f* 8 3/4.

De voorraad in de 1e hand bedroeg op ult. Maart ll. ca. 24500 bn., tegen 1300 bn. op gelijk tijdstip in 1855.

Specerijen. Peper minder gevraagd en nominaal op 29 c., zijnde alleen tot lageren prijs koopers te vinden. In Notenmuscaat had eenige omgang plaats tot 156 à 157 c. No. 1 en 144 c. voor No. 2. Foelie stil op 135 à 136 c. Nagelen zonder attentie op de vorige prijzen. Java Kaneel No. 2, 75 à 77 c., No. 3 70 à 72 c. met weinig vraag.

Van *Huiden* zijn verhandeld 200 gezouten Australische tot 27 1/2 c. en 2295 Padang Huiden per *Vesta* tot 40 c.

Indigo. De kwaliteit van deze partijen is zeer voldoende, het merk LAJ is mooi van kleur en redelijk fijn, meestal wat vast; het merk KN is zeer goed en redelijk vast; het merk CN is ordinair, hard en gering. Van hoog fijn is bijna niets.

De taxatie is gemaakt naar den gemiddelden afloop van de najaarsveilingen van A°. P°. en men gelooft dat volgens de verkoopen welke dezer dagen van particulire partijen zijn geschied, de prijzen dooreen, eene verhooging van 80 à 100 c. zullen ondergaan.

Cochenille. De kwaliteit van beide partijen is weder zeer goed en niet minder dan vorige veilingen. De taxatie is mede volgens den gemiddelden afloop der September Veilingen A°. P°. gemaakt en daar dit artikel zich nog altijd naar de Engelsche markt regelt, zoo is het moeijelijk om nu reeds eenige bepaling omtrent den loop der prijzen te maken. Volgens de omstandigheden op dit oogenblik gelooft men, dat de prijzen weinig verandering met de taxatie zullen ondervinden.

Onder de partij te Rotterdam bevinden zich 58 kisten in linnen zakken zonder blikken kisten.

De onverkochte voorraad van particulire Java Indigo alhier bestaat uit slechts 34 kisten, per *Bellatrix* aangevoerd en 51 kisten, per *Gravina* aangevoerd.

In de laatste dagen zijn bij de N. H. M. alhier aangevoerd 525/2 kisten (400 picols) per *Koning en Vaderland*, welke nog bij de veiling van 5 Mei zullen worden gebragt.

Kampher. Japansche is met 55 cents betaald, waarvoor te koop blijft.

Tamarinde. Er hebben nieuwe arrivementen plaats gehad van 71 vaten alhier en 34 vaten te Amsterdam. De alhier gearriveerde partij wordt met andere partijen van vroegeren aanvoer, te zamen 342 vaten, 16 dezer geveild; de taxatie van de in veiling gebragte is *f* 11 à *f* 10 voor mooije en *f* 9 à *f* 5 voor afwijkende kwaliteit.

Cubeben. Er is tot 68 cents afgegeven en tot dien prijs blijft aan de markt. Door den hoogen prijs gaat het artikel traag van de hand; nieuwe aanvoer zoude den prijs nog wel wat kunnen drukken.

Lange Peper tot 20 cents verkocht, hetgeen eene verlaging van 2 à 3 c. daarstelt; er is thans weinig debouché.

Rad. Galanga op *f* 24 gehouden, maar boven *f* 21 zijn geen koopers.

Steranijs blijft nominaal 53 à 54 c.

Cassia Lignea stil en kistjes tot 69 cents aangeboden.

Cassia Vera en *Cassia Tigablas*. Hiermede blijft het flaauw gestemd, orders en speculatie geest ontbreken ten eenemale; gewone grijze soort zoude men à 22 c. en welligt lager koopen. Tigablas, waarvan veel ord. is aangebragt, verschilt belangrijk in prijs naar de kwaliteit. De waarde van het zich aan de markt bevindende is 22 à 40 cts.

Oleum Cassiae stil zonder handel op *f* 8 1/4 gehouden.

Gum Dama is tot 35 à 36 c. afgegeven; tot den laatsten prijs blijft men vergeefsch aanbieden. Er is in de laatste maanden veel aangevoerd.

Gum Benzoe blijft stil, maar er is een schijn van beterschap.

Gum Elastiek. De partij 26,000 ko. per *Vesta* werd à 37 1/2 c. afgedaan; sedert bleef het stil, hoewel zeer vast op prijs, en zoude onder 39 niet te koopen zijn.

Gutta Percha. Er werden ca. 4000 kil. mooije kwaliteit verkocht, aangebragt per *Minister van Hall* en per *Vesta*; de juist bestede prijs is geheim gehouden. Ord. soort blijft bijna onverkooplijk.

Geconfijte Gember. 60 k. ord. kwaliteit zijn tegen 16 deze in veiling gebragt en 35 à 40 c. getaxeerd. Mooije kwaliteit zoude 60 à 65 c. opbrengen.

Bindrotting. De verwachting van een hoogen afloop der veiling N. H. M. heeft zich bevestigd; alles werd verkocht naar kwaliteit en meerdere of mindere beschadigdheid, dooreen *f* 10.59, hetgeen ruim *f* 2 1/4 hooger is dan den afloop der October-veiling. De stemming blijft gunstig en in het bereik der veilingsprijzen zijn afdoeningen van particulire aanvoeren tot stand te brengen. 114 pic. per *Jacoba Helena* zijn tot *f* 9 1/2 afgedaan. De voorraad bij de N. H. M. in alle havens bedraagt heden 63,491 bossen, en bij particulieren alhier 2859 bossen.

Banca *Tin* met levendige vraag en tot voorutgaande prijzen hebben de volgende verkoopen plaats gevonden: 1550 blokk. tot *f* 76; 1600 blokk. tot *f* 76 1/2: 2300 blokk. tot *f* 76 3/4; 380 blokk. tot *f* 77; 775 blokk. tot *f* 77 1/2; 400 blokk. tot *f* 78; 500 blokk. tot *f* 78 1/4; 550 blokk. tot *f* 78 1/2; 700 blokk. tot *f* 79. Men houdt nu op *f* 80.

Arak. Sedert ons laatste berigt zijn afgedaan zeilende per *Economist*, van Soerabaya, 50 legg. Soerabaya Arak tot *f* 230 en per *Royal Stuart*, van Batavia, 36/1 en 60/2 legg. Batavia Arak; prijs niet bekend.

Scheepsberigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum	Vlag.	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Van	Datum.	Naar
Mei 18	Fransch	i Giscours	E. Lavignac	Batavia	18 Mei	Bordeaux.
» 20	Nederlandsch	Kosmopolit.	J. Bouten	»	20 »	Dordrecht.
» —	Engelsch	City of Sydney	Hendessen	Hongkong	1 April	Launceston.
» —	Nederlandsch	Vier Gezusters	A. T. Marmelstein	Batavia.	19 Mei	Rotterdam.
» —	»	Ryswyk	J. A. N. J. Bul	»	20 »	Nederland.
» —	Engelsch	Affghan	E. Colebank	Hongkong	16 April	Londen.

Aangekomen Schepen te Batavia.

Datum.	Vlag.		Namen der Schepen	Gezagvoerder	Van.	Datum.	Agenten.
Mei 20	Z. M.	stooms.	Amsterdam.	kapt. luit t/z. de Vries	Singapore	17 Mei	
» —	Nederlandsch	bark	Cornelia	Schagen van Leeuwen	Rotterdam	11 Jan.	de Weerdt, Ruyl en co.
» —	»	»	Helena en Anna	Lupcke	»	17 Febr	van Ommeren, Rueb en co.
» —	»	»	Drie Vrienden	C van der Zee	Amsterdam	— »	Paine, Stricker en co
» —	Bremer	»	Minerva	E Wieting	Liverpool	26 Jan.	Busing Schröder en co.
» —	Zweedsch.	»	Esther	G Essen	Stochholm	26 Oct.	Metzendorff Wilmans en co.
» 21	Nederl Indisch	stooms	Koningin der Nederlanden	J. Prins	Singapore	17 Mei	Maclaine Watson en co.
» —	» »	»	Langan Lamongan	T. Deighton	Samarang	20 »	»
» —	» »	brik	Pasekan	Lim Kitjiang	Pecalongan.	14 »	Gezagvoerder.
» 22	» »	stooms.	Sunda	C. C. L. Neyts	Borneo	17 Mei	B. Kopersmit en co.
» —	Z. M.	schip	Prins Willem Fred. Hendrik	Luit t/z. 1 kl. de Wilde	Soerabaya	15 »	
» —	Nederl. Indisch	bark	Anaserie	Said Satrie.	Sumbawa	11 »	B. J. Jacobs.
» 23	Nederlandsch	»	Welvaart	Mooi	Soerabaya		Busing, Schröder en co.

In lading liggende Schepen te Batavia.

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	bark	Resident van Son	Kramers	Japan.	B. Kopersmit en co.
»	»	Jan van Hoorn.	Logger	Dordrecht	»
»	»	Pieter Corn. Zn. 't Hooft	Koens.		»
»	»	Jeannette *	T. Visser		»
»	»	Johanna Catharina	Van der Gouwe		Busing Schröder en co.
»	bark	Neerlands Koning	W. Calander	Rotterdam.	Reynst en Vinju.
»	»	Sara Johanna *	L. ten Boekel.	Japan	Haager en Schuurman.
»	schip	Anna en Elise *	Jaski	Sam en Soerabaya.	»
»	bark	Asia	Abeltsema	Nederland	»
»	»	Amicitia	S. Janse.		»
»	»	Vriendschap *	Buys	China	Landberg, Buscot de Bie en co.
»	»	Waalstroom	P. W. B. Molling	Ned. via Soerabaya	»
»	»	Twee Cornelissen	J. G. Kreye	»	»
»	»	Robertus Hendrikus	R. H. Mulder	Rotterdam	G. Guermonté en co.
»	clipper	schip Electra *	H. Wegman.	»	»
»	bark	Cornelia	Schagen van Leeuwen.	Samarang en Soerabaya	de Weerdt Ruyl en co.
»	»	Prins Hendrik	J. C. Töpper		Dummler en co.
Nederl. Indisch	»	Fathool Wahap *	Sech Baljoen	Soer. en Macassar.	D. N. Buys en co.
» »	»	Said Maskoer *	Alie		
» »	»	Assad Dullah *	Moch. Koning.		»
» »	»	Kim Thaitsy *	Tjoa Inglan	Cheribon	»
» »	»	Djaleka *	Hadjie Hassan		»
» »	bark	Binteng Timor *	Said Machmoen	Samarang.	»
» »	»	Almanssor *	Said Alie bin Djen		»
» »	schoen.	Argo *	Massingham	Cheribon	»
» »	bark	Futtoe Nasser *	Sech bin Smeer		»
Zweedsch	brik	Mary *	C Silfversparre	Zweden	Metzendorff, Wilmans en co.
»	bark	Esther *	Essen.	»	
Oldenburg	»	Mimie.	Segebade		Busing Schröder en co.
Engelsch	schip	Whampoa *	E. Geale	Singapore	Maclaine, Watson en co.
Amerikaansch.	bark	Milford *	T. Curry	China	Paine, Stricker en co.
»	brik	Ausland *	O. Nelson		Maclaine Watson en co.
Hamburgsch	bark	George Heinrich *	J. Letzen	Hamburg	C. Schütt en G. Kinder.
Bremer	schip	Minerva *	Wieting.		Busing, Schröder en co.

De Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *

Vertrokken Schepen van Batavia.

Datum.		Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Mei	21	Nederlandsch	schip	Ternate	F. Cars Txn.	Soerabaya.
»	—	»	bark	Macao	Hoffman.	Tjilatjap.
»	23	Nederl. Indisch	stooms.	Banda	C. C. L. Neyts.	Samarang en Soerabaya.
»	—	» »	»	Padang	Bosch	Benkoelen en Padang.
»	24	Nederlandsch	schip	Rotterdam	P. Vis	Rotterdam.
»	—	Nederl Indisch	bark	Fathool Joesoer	Sech Banzeer	Tagal.
»	—	» »	»	So-ootdin	Sech Baoezeer.	Indramayoe.

Aangekomen schepen te *Soerabaya.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Mei	14	N. I.	bark Balgis	Said Alie	Grissee.
»	15	»	schoener Pakis	Liem Tjoeliang	Balie Amp.
»	—	»	bark Adenan	Kamaroedin	Banjermass.

Vertrokken schepen van *Soerabaya.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Mei	14	N. I.	stooms. Padang	A G. Bosch	Batavia.
»	—	Bal.	bark Fatahool Rachman	Hadjie Kasim	Balie Amp.
»	—	»	bark Kiem Tjang Thaij	Tjoa Kow	»
»	—	N. I.	kotter Tedok	Wongso	Balie Pad.
»	15	Z. M.	transport schip Prins Willem Fredrik Hendrik	lt. t/z. 1 kl. de Ruiter de Wildt	Batavia.
»	—	N. I.	bark Columbus Almansoor	Sech Baoezeer	Singapore.

In lading liggende Schepen te *Soerabaya.*

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	schip	Philoncla	C. Rodeman	Nederland	Fraser, Eaton en co.
»	»	de Stad Zierikzee	D. Ochtman	»	W. Cores de Vries.
Nederl. Indisch	stooms.	Padang	G. Bosch	Batavia en Samarang	»
» »	bark	Salim	Sech Rachman	Molukkos	Sech Said Awal Baboe.
Balisch	»	Fathool Rachman	Hadjie Moh Kasim	Balie	Gezagvoerder.

Aangekomen schepen te *Indramayoe.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Mei	16	Ned.	schip Twee Anthonys	J. F Klomp	Batavia.
»	—	N. I.	brik So-ootdin	Sech Baoezeer	»

Vertrokken schepen van *Indramayoe.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Mei	14	Ned.	bark Amicitia	J. Jansen	Batavia.
»	17	N. I.	brik So-ootdin	Sech Baoezeer	»

Vertrokken schepen van *Cheribon.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Mei	13	Ned.	schip Neerlands Koning	W. Calander	Batavia.
»	—	N. I.	schoener Apiemaas	Tan Imsoey	Muntok.

Aangekomen Schepen te *Pasoeroean.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Mei	8	N. I.	kotter Little Tot	Katjoong	Soerabaya.
»	9	»	schoener Carolina	Pa Jantie	Probolingo.
»	13	»	schoener Katjong	Saka	Soerabaya.

Vertrokken Schepen van *Pasoeroean.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Mei	8	Ned.	bark Asultanie	Said Assegaf	Sumbawa.
»	9	N. I.	kotter Little Tot	Katjoong	Soerabaya.
»	10	»	kotter Krabbe	Mardam	»
»	—	»	schoener Mansoo	Segiet	Bezoekie.
»	13	»	schoener Carolina	Pa Jantie	Soerabaya.

Aangekomen schepen te *Bezoekie.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Mei	11	Ned.	schip Admiraal Tromp	S. van Tubergen	Soerabaya.

Vertrokken schepen van *Bezoekie.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Mei	9	Ned.	schip Admiraal Tromp	S. van Tubergen	Nederland.

Vertrokken schepen van *Tjilatjap.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Mei	12	Ned.	bark Hoop van Capelle	Bek	Dordrecht.

Aangekomen schepen te *Sumanap*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Mei	5	Ned.	bark Hector	J. M Schoon.	Soerabaya.
»	8	N. I.	bark Atiat Toolbarie	P. C. Bosch	»
»	10	»	schoener Indram Eljoesoor	Hadjie Magmoot	Balie.

Vertrokken schepen van *Sumanap.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Mei	10	N. I.	bark Tiantay	Lim Tikhie	Singkawang
»	—	»	Faulke Nassa	Sech Smeer	Batavia.

AANGEKOMEN PASSAGIERS TE BATAVIA.

Met Z. M. stooms. *Amsterdam:* aan boord hebbende Z E. de benoemden Gouverneur Generaal van Ned. Indie *Chs F. Pahud* — mevr. de wed. *C. Vincent,* geb *Pahud* — de heer *W J. Pahud.* — jonge jufv. *C Vincent.* — kapt. luit. ter zee *G. Fabius.* — maj. der artill *J. F Brunsveld van Hulten* — de heeren *J. W. C. Diepenheim.* — *J J Mijnssen.* — mejuv. *L de Creuse.* — hofmeesters *Roufeeise.* — *M. de Criserinko.* — bed. *M. de Rooy.*

Met de Ned. bark *Cornelia:* de heeren *G. D. A. Amph* — *Keuchenius en echtg.* — *Strobel* — *Haasman.* — *Juting* — *Willemse.* — jufvrouwen *A. van Welij* — *Batten.*

Met de Ned. bark *Drie Vrienden:* mevr. de wed. *C. J. Hitchcock en zoon.*

Met de Zweed. bark *Esther:* de heeren *G Schwan* — *A. Geijling.*

Met het N. I stooms *Koningin der Nederlanden:* de majoor *Reiger en echtgenoot.* — de heeren *Hofland* — *J. Arathoon.* — *Black.* — *Kreuge.* — *Engelhard.* — *Waalridge.* — *Marreij* — Z M. troepen.

Met het N. I. stooms. *Langen Lamongan:* de kolonel baron *van Utenhove en familie.* — de heeren *de Geer en familie* — *Arengnarts* — *Wijnschenk.* — *Broekherts.* — jonge heeren *Batien.* — *Bounen.* — *Schunbert* — *Velthuijzen* — *Schwab.* — Z. M. troepen.

Met het N. I. stooms. *Banda:* de majoors *van Houten* — *Piller* — kapts. *Nieberg.* — *Heisterkamp.* — *ter Schouw.* — Z. M. troepen.

Handelsberigten.

Aan- en Uitvoer te Batavia *van den* 19 *Mei* 1856.

AANVOER.

Van Cheribon per praauw Tjemploeng gez. Kerto.

300 pic. rijst. *Gezagv.*

Van Bandjermassing per ned. ind. schip *Seid Maskoer,* gez. Intje Alie.

550 boss. rotting. 15780 ps. mal. matten. $9^{64}/_{100}$ pic. was. *Gezagv.*
1000 pic. rotting. 150 tonn. steenkolen. *Gouvernement.*

Van Montevideo per Hamb. schip *Georg Heinrich,* gez. Lutzen. agt. Bahre en Kinder.

1 kt. manufacturen. *Agenten.*

Van Krawang per praauw sampang gez. Gemoek.

200 pic. rijst. *Tan Ketjeng.*

Van Teloekdjambie per praauw sampang gez. Mang.

113 zakk. rijst. *Reijnst en Vinju.*

Van Becassie per praauw sampang gez. Tiengal enz.

456 pic. rijst. *Tjoetiang en Lie Tjoehok.*

Van Hartlepool per ned. schip *Robertus Hendricus,* gez. Mulder. agt. Suermondt en co.

520 tonn. steenkolen. *Cores de Vries.*
17 roll. zeildoek. $10/_{2}$ leggers. 80 md. genever. 4 kn. provisien. [illegible] tros. touwwerk. *Order.*

Van Rotterdam per ned. schip *Jeannette,* gez. T. Visser agt. Kaperemit en co.

600,885 ℔ steenkolen. *Cores de Vries.*

Van Tjabang per praauw sampang gez. Kaleen.

164 pic. rijst. *Thio Bian.*

Van Becassie per praauw sampang gez. Sandra.

150 zakk. rijst. *Lie Kangsoeij.*

Van Pecalongan per praauw Maijang gez. Rasmoen en Tobranie.

355 pic. rijst. *Tan Kongpang.*

UITVOER.

Naar Bordeaux per Fr. schip *Gisseurs,* gez. Lavignac. agt. Bahre en Kinder.

3288 zakk. suiker 5248 do. koffij. 400 bn. hennep. 131 kn. gom 449 kn. paarlemour. 35 do. indigo, 1187 bn. zaden. 110/m. mal. stokken. eene partij sapanhout. eene partij buffelhoorn. *Aan boord gebleven lading van Manilla.*
3 vn. wijn. uit entrep. 682 pic. zw. peper. *Agenten.*
194 pic. koffij. 1250 ℔ indigo. *Moormann en co.*

Naar Bremen per Brem. schip *Vesta,* gez. Hase. agt. Tolken Voget en co.

$4^{1}/_{2}$ legg. arak. 45 pic. rotting. 4752 do. rijst. *Busing Schröder en co.*
1 kt. jap. lakwerk. enz. *Bahre en Kinder.*

Naar Nederland via Soerabaya per ned. schip *Claudius Civilis,* gez. Petersen. agt. de Weerdt Ruyl en co.

10 vs. specie. *Aan boord gebleven lading.*
550 pic. tin. 70 do. verfhout. *N. H. M.*

Naar Nedarland via Samarang per ned. schip *President Verkouteren,* gez. Eijlerts. agt. Tiedeman en v. d. Burg.

1485 pic. rijst. *Maclaine Watson en co.*

PROSPECTUS

VAN

het INSTITUUT te HERWIJNEN.

Het Instituut te *Herwijnen* is eene **Inrigting voor Opvoeding en Gymnasiaal Onderwijs**, bestemd om Jongelingen in voldoende mate die vorming en kennis te doen verwerven, welke onmisbare behoeften in de Indische Maatschappij voor hen zijn, of welke van hen gevorderd worden, om in *Nederland* op eene der Akademiën te *Breda* en *Delft*, of op eene der Hoogescholen te *Leiden*, *Utrecht* en *Groningen* hunne studiën voort te kunnen zetten.

De Opvoeding omvat zoowel de zorge voor de ligehamelijke ontwikkeling als voor de vorming van den godsdienstigen, zedelijken en maatschappelijken aanleg, met buitensluiting van de leerstelsels der kerkgenootschappen. Zij rust zooveel doenlijk op huisselijken grondslag.

Het Onderwijs strekt zich uit tot de navolgende vakken:

A. Talen.

1. *Grieksch*, } met Letter-, Oudheid- en
2. *Latijn*, } Fabelkunde.
3. *Hoogduitsch.*
4. *Fransch.*
5. *Engelsch.*
6. *Nederduitsch.*

B. Wetenschappen.

a. Geschiedenis en Aardrijkskunde,

7. *van Java*,
8. *van Nederland*,
9. *Algemeene.*

b. Wiskunde,

10. *Cijferkunde.*
11. *Stelkunde.*
12. [illegible]
13. *het Italiaansch Boekhouden.*

C. Fraaije Kunsten.

14. *Teekenen.*
15. *Gezang.*
16. *Declamatie.*
17. *Muzijk.*

D. Lager Onderwijs.

18. *Lezen.*
19. *Schrijven.*
20. *Rekenen.*

Het onderwijs in de Muzijk staat geheel op zich zelve en wordt slechts in *private* lessen op verlangen der Ouders of Voogden gegeven. Aan elke les zijn twee uren zelfoefening verbonden. De overige vakken worden *klassikaal* onderwezen. De inrigting en verdeeling van het klassikale onderwijs wordt telkens bij het begin van den Jaarlijkschen Cursus geregeld, en zal voortaan door mededeeling der zoogenaamde lijst van werkzaamheden ter algemeene kennis gebragt worden. De lessen worden dagelijks gegeven, met *uitzondering* der *Zon-*, *algemeene Christelijke* en een paar *huisselijke Feestdagen.*

De Jaarlijksche Cursus loopt van 15 Augustus tot 30 Junij daaraanvolgende. Van 30 Junij tot 15 Augustus is er Vacantie, welke de Leerlingen te huis bij hunne betrekkingen doorbrengen. Op andere tijden wordt er geen verlof tot het naar huis gaan gegeven, dringende gevallen alleen uitgezonderd.

Behalve eene Entrée van *f* 50,— wordt voor een leerling jaarlijks aan Schoolgelden betaald *f* 720,—. Deze som is in haar geheel verschuldigd, ook wanneer de leerling tusschentijds wordt weggenomen. Zij wordt voldaan bij Maandelijksche betalingen ad *f* 60,—.

Indien iemand voor korteren tijd dan een geheel jaar zal worden opgenomen, moet deswege vooraf eene afzonderlijke overeenkomst met den Directeur getroffen worden.

De Muzijklessen, Leerboeken en verdere Schoolbehoeften der leerlingen worden afzonderlijk vergoed.

Een leerling, die gedurende den vacantietijd op het Instituut blijft, betaalt daarvoor *f* 100,—.

Het Instituut verschaft inwoning en voeding, bewassching, dagelijksch onderhoud van het linnengoed, licht, bed met toebehooren, een kastje tot berging van goederen, geneeskundige behandeling, opvoeding en onderwijs.

De Ouders of Voogden zorgen voor voldoende kleeding, welke duidelijk geteekend zijn moet, blijven aansprakelijk voor de door hunne Kinderen of Pupillen aangerigte schade, en dragen de reis- en transportkosten van dezen.

Zij, die als Leerlingen van het Instituut zullen opgenomen worden, moeten uit een wettig huwelijk gesproten of gelegitimeerd zijn. De aanvrage om plaatsing geschiedt schriftelijk bij den Directeur. De gewone opname heeft plaats bij het begin van den Cursus in de maand Augustus. Slechts om gewigtige redenen wordt iemand op andere tijden toegelaten.

Bij de opname van den Leerling wordt de Directeur zoo volledig mogelijk omtrent hem ingelicht en als tijdelijke plaatsvervanger der Ouders met de vaderlijke magt bekleed; doch kan het kind ten allen tijde van het Instituut teruggenomen worden, waarmede het mandaat onmiddelijk eindigt. Wanneer de Directeur de verwijdering eens leerlings van het Instituut voor noodzakelijk acht, bewerkstelligt hij deze in overleg met de Ouders of Voogden.

Elken Zondag wordt den leerlingen tijd, gelegenheid en aanleiding gegeven, om brieven naar huis te schrijven.

Ouders of Voogden wenden zich aangaande de belangen hunner Kinderen of Pupillen alleen tot den Directeur. Deze vat in geval van ernstige ziekte eens leerlings de correspondentie op, en geeft een getrouw verslag, overeenkomstig de verklaring van den geneesheer, nopens den aard der ongesteldheid en den toestand van den zieke.

Tweemaal in het jaar, in het begin van Januarij en van Julij, zendt de Directeur eene nauwkeurige beoordeeling van het gedrag, de vlijt en de vorderingen der Leerlingen gedurende het laatst verloopen tijdvak. Bij hunne terugkomst op het Instituut, na afloop der vacantie, wenscht hij wederkeerig de bevindingen en opmerkingen van Ouders of Voogden te vernemen.

(1118) Dr. A. L. GASTMAN.

HERWIJNEN, 20 *Mei* 1856.

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRUINING.